

SLOVENSKI NAROD

Iznaj vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst a Dln 2, do 100 vrst a Dln 2.50, od 100 do 300 vrst a Dln 3, večji inzerati petih vrst a Dln 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davki posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Dln 12.—, za inozemstvo Dln 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-34, 31-35 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.361

Sokolska Ljubljana je spregovorila:

Ne damo se!

Sprejem sokolskih udeležencev X. vsesokolskega zleta v Pragi ob povratku iz sokolske Prage je jasno izpričal, da je in ostane Ljubljana neomajno v sokolskem in slovanskem taboru

Ljubljana, 9. julija.
Poročevalcem o včeršnjem dogodku, vrnitvi Sokolov iz Prage, ni treba izbirati velikih besed, ne iskati vtihih fraz; bilo je vendar tako lepo, samo po sebi veličastno, da se same besede ob vsem tem razblinijo. Zdi se nam, da še drhti ozračje od pesmi in čustvenega viharja in da še vedno odmevajo radostni, zmagoviti klici, če ne na ljubljanskih ulicah, pa v srcih. Da, bilo je tako lepo, kakor doživeti mogočne pesmi.

BIL JE CVETLIČNI PRAZNIK...

Ze v zgodnjih popoldanskih urah je došla Ljubljana praznično lice; ulice so ozivele in obrabi so zasijali v pričakovanju radostnega dogodka. In ljudje so bili obloženi s cvetjem. Bilo je toliko cvetja, kakor da smo praznovali poseben cvetlični praznik. Ze to posebno dobro označuje včerajšnje popoldne, da je pripravila Ljubljana za zmagoviti sprejem toliko cvetja. Na trgu so meščanke kupile vse cvetje in mnoge so se morale pozneje zalagati s šopki v cvetličarnah. Iz Rožne doline in drugih stanovanjskih četrti, kjer zdaj cveto najlepše vrtnice, so ljudje prinašali polna naročja cvetja.

Ob tem času popoldne, ko pritiska tako silna vročina, so sicer ljubljanske ulice prazne in tihe, včeraj so pa ozivele, kakor samo ob velikih dogodkih. Ljubljana se je zganila in pokazala svoje pravo lice, Ljubljana, kakršno poznamo že dolga desetletja. Ne, Ljubljane ne more nihče preprekati.

SPREGOVORILA JE MNOŽICA

Ob tej priliki ni treba fabricirati nobenih števil: na ulicah se je zbrala množica. To je dovolj. Množica je spregovorila in nihče ji ni ničesar narekaval, razen srca. Kdor bi rad slišal, kaj govori narod, naj bi prisluhnil ob takšnih prilikah.

Ze poldrugo uro, preden se je začel sprevod, so se ljudje uvrščali v špalirje. Kmalu v senci ni bilo več prostora in zid teles se je strnil tudi vzdolj razglatih pločnikov po Miklošičevi cesti tja do Tivolija. Špalirji so bili proti kolodvoru čedalje gostejši, da je bil prehod po hodnikih kmalu onemogočen. In vse roke so bile polne cvetja — reka cvetja se je vila proti kolodvoru.

Pred kolodvorom se je špalir razširil v množico, ki je neprestano narasčala od prihoda Sokolov ter zavzela ves obširen prostor.

PERON PRETESEN

Peron je bil zaseden že uro pred prihodom vlake. Nestrpnost pričakovanja in zadrževana radost sta se stopnjevali od trenutka do trenutka. V ospredju so čakali Sokoli v krojih svoje brate, za njimi se je gnetla množica ter se nestrpno ozirala proti vzhodu. Vroči solnčni žarki so plesali nad pestrimi, radostnimi barvami. Množici se je zdelo, da že bobne kolesa vlake, a so samo tako utripala srca.

ZE GREDO, GREDO!

Nenadno se je vzvalovila vsa množica, prešinil jo je nemir, iztegnile so se roke, vzdrtela so srca. Na postajo je vozil brezovlak. Vihar klicev je zaglušil bobnenje koles in še preden se je vlak ustavil, se je vsul na okna cvetlični dež. Podstarosta Gangla bi kmalu zasuli s cvetjem pri oknu in hoteli so mu naložiti toliko šopkov, da bi jih ne zmogel s tremi rokami, a levica mu je tičala v obvezi. Izstopili so še minister dr. A. Kramer, člana uprave profesor Jeras in Svajger ter še nekateri udeleženci zleta. Posebni vlak s tekmovalci pa je med tem vozil še nekeje po Zasavju. Dolgo se niso mogli poleči pozdravni klici in neštetji, ki so morali ostati v Ljubljani, so skušali takoj pozvedeti od udeležencev zleta, kako je bilo...

CUDOVITA, MOGOČNA MELODIJA...

Napovedani čas, ko bi moral prispeti poseben vlak, ob 17. in 5 minut je minil, a vlaka še ni bilo. Toda preden se je množica dobro umirila po prihodu prvega vlaka, so vendar že tisti, ki so stali v ospredju, zagledali, da se bliža in čedalje bolj rase rdeči emblem sokolskega zleta, obsejen na lokomotivi. In že smo zagledali tudi, kako plapolajo skozi vsa okna v neštetih rokah zastavice, da radostne sokolske barve in barva velike trobojnice na srednjem vagonu prevladujejo nad sajastimi, klavernimi vagoni.

Kaj se je dogajalo potem, je najtežje opisati. »Zdravo!« tisočev se je preliil v čudovito, mogočno melodijo, ki je zvenela

po Ljubljani dolgo uro ter kot vihar čustev razvnela mesto do prekipelavega navdušenja. Zakrožilo je letalo nad peronom, zaorila je sokolska himna, čustva so kipela. Ze na peronu je deževalo cvetje, a če rabimo za tu izraz »deževalo«, moramo reči, da se je vsula ploha cvetja, ko se je sprevod začel pomikati s kolodvoru.

BESEDE ZAMIRAJO, GOVORE SRCA...

Kako revne so še tako lepe besede, ko govore srca, se je izkazalo pri pozdravu na peronu, vsi smo čutili za pozdravnimi besedami staroste ljubljanske sokolske župe dr. Pipenbacherja mnogo več kakor je lahko povedal. In njegove besede so se prelivalo v zvok radostnih klicev, ki tudi med govorom niso mogli zamreti. Ko je dejal, da smo si mi, ki smo ostali doma, delali le blede predstave o zletu, se nam je zdelo, da nas udeleženci Sokoli, ki so pretrpeli prave vice med 28-urno vožnjo v razbeljenih vagončkih, pomilujejo in da kljub vsemu niso utrujeni. Da, v plemeniti sokolski tekmi so dokazali, da drže visoko prapor duhovne in telesne kulture. In »Zdravo!«, ki je zaoril v pozdrav ter zahvalo tekmovalcem, je bil v resnici najiskrenejši, sokolski.

Ko se je za pozdrav zahvaljeval ing. Bevc v imenu tekmovalcev, se je množica vzdrstila, ker je dejal, da je treba sprejem v Ljubljani uvrstiti med tiste mogočne manifestacije ob prihodu Sokolov v Prago in ob slovesu iz Prage. Čutili smo v njegovih besedah veliko vero v idejo in gesla sokolskega zleta, čutili smo ogenj, ki je prešinil naše Sokole v Pragi, in verjeli smo, da bodo velika doživljanja podžigala naše Sokole še bolj pri delu za srečno domovino in narod. Ko je govornik pozdravil Ljubljano: »Zdravo, sokolski Ljubljani!«, se pozdravni klici niso več podelili in vsa srca so spregovorila s sproščeno radostjo.

NA ZMAGOVITO, POT PO CVETLIČNI PREPROGI

Sokoli so se začeli uvrščati v sprevod: spredaj mednarodne tekmovalke in tekmovalci ter naraščalniki, za njimi nosilca zletnega emblema in praporčki s prapori ljubljanskih sokolskih društev in prapori, ki so jih podarili našim Sokolom Čehi; med prapori so nosili tudi čsl. trobojnice, kar je budilo še posebno navdušenje. Za člani župne uprave in godbo so se zvrstili člani in članice v kroju, sprevod je pa zaključilo članstvo v civilu.

Cim so stopili Sokoli pred kolodvor na zmagovito pot, ki je pač ne bodo nikdar pozabili, je bila že pogrnjena pred njihovimi nogami cvetlična preproga. Od kolodvora do telovadnice v Tivoliju je bila pot posuta s cvetjem.

TEŽKO SO ČAKALI...

Dobro uro so čakali ljudje v špalirju, tu in tam tudi delj. Vihar klicev in radosti je pa končno vendar dosegel s perona tudi špalir vzdolj Miklošičeve ceste. Toda ljudje še niso videli sprevoda. Videli so samo, kako gozd rok plapolal in siplje cvetje čedalje hitrejšje tam v ospredju; množica je čakala čedalje nestrpnejše.

TAKO PA GOVORI LJUBLJANA

Zivi zidovi vzdolj pločnikov so se zganili. Prihajali so Sokoli. Radostno koraknico so od časa do časa skoraj preglušili pozdravni klici. Niti za trenutek ni utihnila ta pesem brezmejnega navdušenja, pesem zmagovalstva in zavesti radostne moči, zdravja in ljubezni do življenja. Tako govori Ljubljana in vsak se je lahko včeraj za vse življenje dovolj prepričal, koga ljubi naše mesto, kdaj odpira srce ter govori iskreno. Tudi mi smo včeraj spoznali tisto mistiko demokracije, ki je o nji govorili slavni francoski pisatelji v Pragi; v tej mistiki pa ni nič mračnega, nač banalnega. To je samo izraz ljubezni do svobode ter strpnosti. V tem je sama življenjska radost, popolno nasprotje klavernemu, neživljenjskemu, izvalnemu mračnjastvu ter gosjemu marširanju. Sokolski korak je lahek, kajti Sokoli stopajo po cvetju ter korakajo proti svetlejši, slovanski bodočnosti, a ne na siva vežbališta.

In čutili smo, bodisi zavestno ali podzavestno, da so včeraj Sokoli prinašali s seboj v srch duha demokratskega bratskega naroda, da so prihajali prekajeni in ognju češkega poguma, ki je našel tako živ izraz v gestu »Ne dame se!« Vsa ta množica ob zmagovalni sokolski poti pač ni bila indiferentna, o tem ni treba izgubljati besed. Tako govori Ljubljana, to je naš »Ne dame se!«

TAKA JE TOREJ LJUBLJANA

Slučajno se je mudil včeraj v Ljubljani predsednik Udruženja rezervnih oficirjev in ratnikov ing. Nikodije Bogdanovič. Bil je v četrtki v avdienci, včeraj se je pa ustavil v Ljubljani. Ni vedel, da bo videl veličasten sprejem iz Prage vračajočih se Sokolov. Na Masarykovi cesti, od koder se vidi vsa Miklošičeva cesta, je stopil na vozček, s katerim se je ustavil tam neki vajenec. Tako je imel lep razgled po vsej Miklošičevi cesti tja doli do francišanske cerkve. Ko je prikorakala na Miklošičevo cesto sokolska povorka, so zaorili gomoljiti klici Sokolom v pozdrav, zaplapolalo je na tisoče robocev in cvetje se je vsulo z oken v gostem špalirju. G. Bogdanovič je gledal do prekipelavega navdušenja in kar verjeti ni mogel, da je kaj takega mogoče v tisti Ljubljani, o kateri se govore zadnje čase tako čudne reči. Nasmehnil se je, rekoč: »Taka je torej ta naša Ljubljana, kadar izpregovori njeno srce!«

»VIDELI SMO DOVOLJ!«

Tako hitro najbrž ni bilo še nikdar napolnjeno sokolsko telovadišče v Tivoliju. Za tekmovalci se je zgrnila na telovadišče množica, ki se ni mogla tako lahko

ločiti od Sokolov in ki se ni mogla zadovoljiti s samim sprevodom.

Spregovoril je načelnik Lubej. Ne le besede, temveč tudi zvok besed nam je pričal, kako silno doživeti je bil za naše Sokole praški zlet. Ne zlet sam na sebi, temveč vsa manifestacija češkoslovaškega naroda in duha, doživeti tistega razpoloženja, ki je nedavno prevzelo ter pretreslo Čehoslovake do dna. »Videli smo dovolj, da bomo lahko tudi povedali dovolj.« Sprevideli so, da moramo tudi mi delati po metodah čsl. naroda, da moramo tudi mi začeti odločati o svoji usodi zavestno, kakor odločajo v bratski sokolski državi.

Viharni klici so potrdili, da nam je govoril iz srca. Množica je zapela sokolsko himno. Vsi so peli z neko pobožnostjo, v čistem občutku slovesnosti trenutka. Morala je biti v tem tisto mistika demokracije, a nedvomno je sila iskrenega čustva. Prav tako je množica pela z iskrenim čustvom slovanske himne.

Treba se je bilo začeti razhajati. Sokolom iz podeželskih krajev se je mudilo na vlake. Toda množica se je tako težko razhajala. Pozdravni, radostni klici niso še dolgo utihnili in ulice so bile še večerne ure žive in šumne. Bile so pač praznične ure, ki bi jih radi vsi čim delj podaljšali.

Rusija pristala na angleški načrt

po sprejetju zahteve, da se poostri kontrola na vseh španskih mejah in prepreči vsako nadaljnje vmešavanje v španske zadeve

London, 9. jul. w. Ruski odpravnik poslov je danes obvestil zunanjega ministra lorda Halifaxa, da je ruska vlada končno veljavno pristala na angleški načrt glede umika tujih prostovoljcev iz Španije v obliki, kakor je bil sprejet na zadnji plenarni seji londonskega odbora za nevmešavanje. Na torkovi seji odbora je zastopnik Rusije potem, ko so bile sprejete nekatere ruske zahteve glede poostritve in izvajanja pomorske kontrole, pristal na načrt s pridržkom, da nanj pristane tudi sovjetska vlada. To se je sedaj zgodilo in ni zato več nobene ovire za njegovo izvedbo, čim nanj pristane tudi oba španska tabora.

Barcelonska vlada

proti Francovemu predlogu

London, 9. jul. o. Kakor poročajo »Times«, je barcelonska vlada odklonila Francov predlog, da naj bi Almerija postala tranzitna luka za mednarodni promet z republikansko Španijo. Almerija je v vsakem primeru premajhna luka, da bi lahko prevzela vse blago, ki je potrebno za vzdrževanje 10 milijonov prebivalcev republikanske Španije. Angleška vlada pa, kakor vse kaže, še vedno ni izrekla zadnje besede o tej stvari.

Anglija odklanja Francove predloge

Vztraja pri zahtevi po umiku tujih prostovoljcev iz Španije

Anglija odklonila Francove predloge

London, 9. jul. o. Na svoji včerajšnji seji je angleška vlada odklonila Francov predlog, da bi se Almerija določila za nevtralno republikansko luko, v kateri bi se lahko nemoteno razvijal mednarodni blaginji in poštini promet, ker bi v nasprotju s primeru Katalonije ostala popolnoma nezastitena. Pristanek na Francov predlog bi indirektno pomenil priznanje vojaških pravic španskim nacionalistom, ki pa bo mogoče šla po umiku tujih prostovoljcev iz obeh španskih taborov.

Barcelona prosi za pomoč beguncem

Pariz, 9. jul. o. Španski zunanji minister Del Vayo se še vedno mudi v Parizu. Davi se je ponovno sestel s francoskim zunanjim ministrom Bonnetom in ga informiral o težavah, ki jih ima vlada s prehrano in ostalo oskrbo 150.000 beguncev, ki so se zatekli v Barcelono. Ker jih ne bo mogla vzdrževati s lastnimi sred-

stvari. Njen diplomatski zastopnik v Barceloni se še vedno mudi v Londonu. Foreing office pa se še nadalje posvetuje z angleškimi diplomati in pozaja z zastopniki nacionalistične Španije.

Med tem so postali v Rimu zelo pozorni, ker angleška vlada ni pristala na zahtevo italijanske, da bi se posepešilo uveljavljanje italijansko-angleškega sredozemskega sporazuma. Rimski politični krogi pričajo, da se pesimistično presoja, ali se lahko umiki tujih prostovoljcev, obnovi stroge kontrole na španskih mejah in v vodah ter priznanja vojaških pravic obema španskima taboroma. Po njihovem mnenju se lahko izvedba tega sporazuma zavleče še za celo leto dni in bi bilo potem takem treba prav toliko časa čakati na uveljavljanje italijansko-angleškega pakta.

Jugoslovenski zastopnik v mednarodni komisiji

Sušak, 9. jul. o. Upokojeni admiral Richard Salher, ki stalno živi na Sušaku, je prejel od mednarodnega odbora za nevmešavanje v Londonu poziv, da bi prevzel dolžnost člana kontrolne komisije. Admiral je na ponudbo pristal in bo te dni odpotoval v Španijo.

Kanadski vojni material za Anglijo

London, 9. julija. h. V spodnji zbornici je sporočil zastopnik vlade, da si je vlada zagotovila v Kanadi izdelavo vojnega materiala za Anglijo. Med drugim izdelujejo v Kanadi za angleško armado nove strojne puške tipa Bren, ki so češkoslovaška iznajdba.

Potres

Beograd, 8. jul. AA. Davi ob 7.33 in 15 sekund so zaznamovali aparati potresomer-skega zavoda na Takmajdanu pričetek precej močnega potresa v datjavi 160 km severovzhodno od Beograda. Največje tresenje tal v Beogradu je bilo ob 7.33 in 41 sekund ter je znašalo 109 mikronov s časovnim razmakom med valovi po eno sekundo. Konec potresa je bil ob 7.43. Središče potresa je bilo v Kaspeth na rumunskem ozemlju. Na našem ozemlju so ta potresa čutili vsi kraji v dolini ravnice naše.

Politični obzornik

Zanimiva reminiscenca o nadškofu dr. Jegliču

V katoliški reviji »Case je objavil vseučiliški profesor dr. Janko Polc daljši prispevek o pokojnem bivšem ljubljanskem škofu dr. Jegliču. Svojemu sestavku je dal naslov »Kako je bil določen dr. Anton Bonaventura Jeglič za knezoškofa ljubljanskega«. Polcev spis se naslanja na razpravo pokojnega avstrijskega ministra dr. Maxa pl. Hussareka »Zum Tatbestand des landesfürstlichen Nominations- und Bestätigungsrechtes für Bistümer in Oesterreich 1848-1918«, ki jo je priobčil v časopisu »Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte«. Hussarek je bil profesor cerkvenega prava na dunajskem vseučilišču, obenem pa referent v ministrstvu za uk in bogočastje, kasneje tudi naučni minister in je kot tak aktivno sodeloval pri imenovanju več kakor 50 avstrijskih škofov. V svoji razpravi se je Hussarek dotaknil tudi dogodkov ob imenovanju pokojnega dr. Antona Jegliča za ljubljanskega škofa. Hussarek pripoveduje, da je bil po smrti goriškega nadškofa dr. Zorna leta 1897, designiran za njegovega naslednika takratni ljubljanski škof dr. Missia. Takratni naučni minister baron Gautsch se je bal, da bi dr. Missia ne odklonil ponujenega mu mesta, zato je izposloval, da je cesar Franc Jožef poklical k sebi dr. Missio in ga sklenil pregovoriti, da bi prevzel novo namerjano mu dostojanstvo. Missia se je sprva upiral, končno se je vdal, toda pod pogojem, da bo za njegovega naslednika imenovan mož, ki ga bo on nasvetoval, to je dr. Anton Jeglič. Cesar mu je to obljubil. Nato nadaljuje Hussarek dobesedno: »Ko bi bila dana vladi prilika, izvršiti še bližje informacije o osebnosti tega naslednika in temu primerno izoblikovati svoje predloge, bi morala to imenovanje pač odsvetovati. Kajti izbrani bi bil pravi vzor predstojnika v samostanu najstrožje askeze s kontemplativnimi nalogami. Bil je res mož kar svetniške pobožnosti, brezhibnega in vzornega duhovskega življenja, visoke bogoslovne izobrazbe in ognjevitne dušne gorečnosti, a pri tem več nego otroške navnosti nasproti narodnopolitičnim spletkam in gonjam, ki so bile v onem upravnem področju na dnevnem redu. Manjkalo mu je vsako poznavanje ljudi, tako da se je v najkrajšem času zapletel v mreže sebičnih spletkarjev, da je izgubil napram tem vsa samostojnost odločitve in dejanja, na ta pregled njihovih prevratnih ciljev in se je končno pustil brez volje potegniti v gibanje, ki je bilo naperjeno proti državi in dinastiji. Razen tega je spravi tudi dotlej brezhibno upravljanje menzalnega imovina v hud nered (vleposlovstvo Gornji grad. Op. ured.). Modrost Tomaža Akvinskega, da je treba modrega v redovnem udruženju po-klicati k vladi, najbolj pobožnega pa še nadalje pustiti, da se posvečuje molitvi, se v tem primeru ni upoštevala v škodo države in splošnosti, pa tudi še bolj v škodo katolicizma v dotični deželi.« — Sodba dr. Hussareka, ki je bil, kakor je znano, klerikalec, mož krepkega katoliškega prepričanja, je zelo interesantna.

Prišli so vendar do spoznanja

»Straža v viharju«, glasilo skrajnega kri-la katoliških visokošolcev, je napisala dne 19. maja 1938, in podčrtala sama mesta, ki jih je hotela posebno poudariti, tole — imenujmo jo — deklaracijo: »V Jugoslaviji smo in s tem je nam Bog zgodovinsko potrdil, da se bomo kot Slovenci ohranili! V svitu najnovejše zgodovine se v jarki luči kaže, kaj bi pomenila slovenska državnica (etat-tampon) med Karavankami in Trstom, ali kaj bi bilo z nami, če bi slovenski narod ostal v okviru Avstrije. Zdajsmohvala Bogu v Jugoslaviji, in tu potrebujemo kar moč največje število strokovnjakov, ki so do zadnjih globin prežeti z mislijo, da ima Jugoslavija veliko evropsko, slovansko, krščansko poslanstvo na Balkanu. Osnove državne politike morajo biti npravne po kriterijih krščanske, ne splošno človečanske morale. Naša prometna politika ima nalogo graditi iznova tako rekoč ceste od Kranjske gore do Djevdjelje. Imeti moramo svojo lastno mistiko, vero v srečno urejeno Jugoslavijo, ki je druga od mistike razizma, socialnih, levčarskih utopij, od totalitarnih imperiializmov. Zda j vsak diplomirani Slovenec, ki je prečel te mistike, imel svetlo pot v polnost Jugoslavije, ki bo taka, kakor jo bo inteligenca izoblikovala.« — Kaj poredke k temu spreobrnjenju tetka Regali — Mrakova »Slovenija«, ki se je šele nedavno tega v potu svojega obraza trudila dokazati, kako bi Slovencem tekla med in mleko, ako bi imeli »slovensko državnico etat-tampon) med Karavankami in Trstom?!

Carib, 9. julija. Beograd 10.—, Pariz 12.005, London 21.60875, New York 437.25, Bruselj 74.01, Milan 23.01, Amsterdam 241.20, Berlin 175.195, Dunaj 30.—, Praga 15.105, Varšava 22.50, Bakurešta 3.25.

Seja trboveljskega občinskega odbora

Proračun odobren — Rane tepe zadeve

Trbovlja, 8. julija. V sredo je bila v trboveljskem občinskem odboru, ki jo je vodil predsednik občine g. Jakob Klenovšek. Po obilnih vstopnih formalnostih je g. predsednik poročal, da je banska uprava v Ljubljani odobrila proračun občine za leto 1938, kar ga je predlagal občinski odbor, t. j. z dohodki in izdatki 3.769.644 din, proračun občinskega sklada z dohodki in izdatki 463.500, proračun občinskega veterinarskega sklada z dohodki in izdatki 11.100, proračun občinskega odkupnega ljudskega dela z dohodki in izdatki 5500 ter proračun občinskih gospodarskih podjetij z dohodki 599.650 in izdatki 479.728. Obenem je bil odobren tudi proračun za izvrševanje proračuna.

Vprašanje gradnje zdravstvenega doma v Trbovljah se je premaknilo s mrtve točke, ker je sedaj banska uprava v elaboratu s situacijami in skicami vred dostavila higijskemu zavodu v Ljubljani zaradi izdelave detajlnih načrtov in proračunov in za zagotavljanja potrebnih finančnih sredstev za to novo zgradbo.

Na odlok banske uprave je občina dala izjavo, kako naj bi se uredilo vprašanje novega šolskega poslopja na Vodah. Na vprašanje Zdravne elektrarne, katere dele elektrificiranja omrežja reklamira občina za svojo lastnino, je občina odgovorila, da so ona omrežja oziroma vodi občinski, katere je občina sama zgradila, jih vzdržuje in so njena last. Glede uporabe teh napeljav bo občina primorana spraviti v sklad s finančnimi načeli občine.

Zaradi ekonomične izrabe prostora v občinski hladilnici se je določilo, da plačajo mesarji od 1 kv. m talne površine hladilne celice po din 800 letno in sicer v mesečnih obrokih v naprej, dočim se je klavirna znižala na din 0,55 za govedo in teleta ter drobnico, in na 0,75 din za svinjino. Glede prispevka banske uprave za tukajšnji mladinski kuhinjo v mesečnem iznosu 3000 din je odrejeno, da predlaga tozadevni obračun predsednik občine sam. S 5. aprilom t. l. so dosegli 4 občinski namestenci stalnost, zaradi preureditve trošarinske službe pa je bila s 15. aprilom 3 mimičarjem odpovedana služba. Za načelnika cerkveno-konkurenčnega odbora za župnijo Trbovlje je bil izvoljen član uprave g. Berger Ivan st. S strani oblasti so izdane stroge odredbe glede prikrajšanja občinske trošarine in bo občina v tihotapske in trošarinske prestopke z vsemi sredstvi preprečevala in krivce kaznovala.

Po poročilih o pregledu občinske blaginje in blaginjskega poslovanja, ki sta jih izdalo predsednik g. Klenovšek in podpredsednik g. Plavšak, je bilo na predlog slednjega soglasno sklenjeno, da se občinska železna blaginja zavaruje proti vplovu za 100.000 din. Blaginjsko poslovanje je bilo v redu.

Sprejet je bil predlog uprave, da se sklene skupna pogodba med občino in državno banovino zaradi odstopa zemljišča na preložitih banovinskih cestah pri gostilni Janec. Na predlog predsednika občine je bila nato sklenjena parcelacija občinskih parcel za Ljubljano, za Knašičevim inčim, za misarjem Cestnikom in nasproti mestniški sote. To parcelo se razdeli na 39 stavbnih parcel v izmori po 300 do 400 kv. m. Za te parcele se je prijavilo 39 reflektantov, ki si bodo gradili na teh parcelah stanovanjske hiše po enotnem načrtu v naselbinah, s čimer se bo pomanjkanje stanovanj v Trbovljah vsaj nekoliko ublažilo.

Predsednik občine predlaga nato sklep uprave, da se v smislu razpisa kr. banske uprave izvrši občinski regulacijski načrt, ki ga bo izvršila občina sama po svojem stavbeništvu s pomočjo pomožnega tehnika, ki mu bo dodeljen v to svrhu. Ta načrt bo izvršen tekom letošnjega in prihodnjega leta. Sprejeto.

Na predlog čl. uprave g. Vrtačnika se sklene razpisati javno oferto licitacij vseh potrebnih del za gradnjo dveh občinskih štiridružinskih hiš s pritlikami. Razpise se tudi dobava življenjskih potrebščin in drugega blaga za občinsko zavetišče, bolnico in javno kuhinjo.

Napravi se telefonska celica na Sv. Platinu, kar je iz tujstke prometnega vidika velikega pomena, k čemur bo prispel tudi lastnik hotela na Sv. Platinu.

Določene so bile usodne ure v poletnih mesecih od 7. do 12. in od 15. do 17. ure, ob sobotah pa od 7. do 13. ure neprekinjeno. V zimskih mesecih, t. j. od 1. oktobra do konca leta pa od 8. do 12. in od 13. do 16. ure, ob sobotah pa od 8. do 14. ure neprekinjeno. Stranke se sprejema samo ob ponedeljkih, sredo in petkih. Predsednik občine uraduje za stranke samo ob teh dneh od 9.30 do 11. ure in popoldne od 15. do 16. ure. Blaginja izplačuje ob ponedeljkih, sredo in petkih samo dopoldne od 9. do 12. ure.

Sledila je razprava o raznih dokladah in nagradah občinskimi namestenci za njihovo izredno delo, nato pa se je sklenilo o podporah društvom in občinski revem ter o računih za dobavljenih potrebščin. Priporočila se izdaja koncesije avtoizvoška Sešljariju Josipu, kot člana občinske uprave v upravni odbor mesečanske šole se določi obč. odbornika g. Zelenska Josipa, na prošnjo tukajšnje kmetijske družnice pa odstopi občina primeren prostor za skladišče. Na predlog čl. uprave g. Naprudnika odobri občinski odbor gasilski četni Sv. Katarina prispevek 2000 din k zidanju cisterne (vodnjaka).

Razpravljalo se je še o nekaterih zadevah lokalnega značaja, ki so bile vse soglasno rešene, nakar je predsednik občine zaključil sejo.

Na predlog čl. uprave g. Vrtačnika se sklene razpisati javno oferto licitacij vseh potrebnih del za gradnjo dveh občinskih štiridružinskih hiš s pritlikami. Razpise se tudi dobava življenjskih potrebščin in drugega blaga za občinsko zavetišče, bolnico in javno kuhinjo.

Težnje naših kurjačev

Maribor, 8. julija. Na svojem kongresu, ki se je vršil v Grmekovi dvorani v Studencih, so obravnavali delegati strokovnega združenja kurjačev državnih železnic in brodom kravljevine Jugoslavije vse pereče stanovske socialne in strokovne probleme, ki globoko segajo v eksistenco ter življenjske interese naših kurjačev, od katerih so bili najštevilnejši zastopniki ljubljanski ter mariborski kurjači. V ospredju vseh teh obravnavanj so bili svoječastni odteglaji, glede katerih so delegati zavzeli stališča, da se ukine naredba o zmanjšanju dosedanjih prejemkov. Težnje, potrebe in zahteve jugosloven-

skih kurjačev vsebuje izbrana resolucija, ki predvideva med drugim:

1. Da se nastavi vseh kurjačev, ki so do sedaj bili razdeljeni v kategorije.
2. Da se ubliži naredba generalne direktorije glede kategoriziranja in druge v prvo kategorijo.
3. Povsemne prejemkov kurjačev dnevnitav, ki kateregakoli razloga in ne po lastni krivdi ne morejo biti nastavljeni.
4. Da se a zakonom določena 25 letna obvezna službena doba zmanjša na 20 let, kajti služba kurjačev zahteva največjega fizičnega napora izmed vseh panog železniškega uveljevanja.
5. Prihajajo naj se vsa službena leta, torej tudi ona, ki jih je odslužil pred svojo nastavitvijo.
6. Premije naj se izenačijo s čim, ki jih ima strojno osebo.
7. Pri spremembah ali dopolnitvah ali sestavi eventualnih novih zakonov in raznih pravil, naj se pritegne k sodelovanju tudi zastopstvo strokovnega združenja kurjačev.
8. Kurjačem naj se izenači kilometrina z on, ki jo uživajo sprevodniki.
9. Vsem prizadejam naj se vrnejo svoja črna 20% odteglaji.
10. Pravica do brezplačnih voženj za trzlake naj se odobri tudi zvanikom.
11. Predkurjačem, ki vrše službo strojevodij naj se izplačajo postranski prejemki v isti višini kakor strojevodjem.

Kongres Asociacije slovenskih planinskih društev

Za predsednika te slovenske planinske organizacije je bil izvoljen dr. Fran Tomižek iz Ljubljane

Ljubljana, 8. julija. V Asociaciji so včerajšnji dan seje slovenskih planinskih društev, dalje Bigarski turistični savez, Klub československih turistov in Poljske towarzystwo tatrzańskie.

Jugoslovanska zveza sta zastopala dr. A. Brlejš iz Ljubljane in dr. Belajčič iz Novog Bada. Glavni kongresni dan je bil dne 30. junija. Obravnavala so se predvsem poročila posameznih planinskih društev o delu v pretekli dveletni dobi od zadnjega kongresa, ki se je vršil v Sofiji, ter razna vprašanja. Priporočila se je izdala izmenjavanje predavanj predavateljev o posameznih slovenskih področjih, dalje izmenjavanje mladinskih skupin, ki naj bi poselele slovenske gore ter se na ta način naučile slovenskih jezikov in postopoma spoznavale slovensko govorstvo. Se nadalje se bo pospeševalo prirejanje ekskurzij v slovenske gore tako iz tujih držav kot iz naših. V okviru jugoslovanske pogorja in obratno. Razmnožila se je tudi možnost prireditve večje slovenske ekspedicije v eksotična gorovja ter se je izdala imenovalna skupina Kilimandžar in Kenije v Afriki. Kongres je vzel na snanjanje poročila, da je že pripravljeno material za »Informatorja«, t. j. za knjigo, ki bo v stitkih jezikov informirala člane vseh slovenskih društev o slovenskih gorstvih ter slovenskih planinskih društvih. O vzponih v slovenske gore, o planinskih kočah, ki jih posredujejo v Asociaciji, vladne zveze itd. Člani kongresa so položili venec na grob »Neznane vojake« na Staj-

romjstski radnici v Pragi, dalje na grob prezidenta Masaryka v Lanich, ogledali so si razstavo »Český ráj« (planinski svet severne Češke) in se udeležili odprta Tujstke prometne razstave Male entente, ki jo je odprl minister Krofta in na kateri je Jugoslavija jako lepo zastopana.

Dne 1. julija zvečer je predaval v dvorani Kluba československih turistov dr. A. Brlejš v češčini, o varstvu prirode in narodnih parkih v Jugoslaviji ter z okroglo 50 diapozitivov razkazal lepote našega Triglavskega narodnega parka, Plitvičkih jezer ter nekaterih prirodnih rezervatov v Hrvatski in Srbiji. Za njim je podal univ. prof. dr. Kettner zanimivo poročilo o českoslovaški podzemeljski jami Domiel na českoslovaško-ogrski meji. Kongresisti so se udeležili se izleta, ki ga je priredil Klub československih turistov na Křivoklat horo, kjer so imeli priliko ogledati si lepo planinsko postojanko Kluba československih turistov, in na Lane, kjer so položili venec na grob prezidenta Masaryka, ogledali so si pa tudi stare gradove Křivoklat in Karlštejn.

Za predsednika Asociacije slovenskih planinskih društev je bil izvoljen za prihodnje leto predsednik zveze jugoslovanskih planinskih društev dr. Fran Tomižek iz Ljubljane, v odbor pa g. dr. Josip Pretnar in dr. A. Brlejš iz Ljubljane ter dr. Belajčič iz Novog Bada. Prihodnji kongres Asociacije bo v Jugoslaviji, najbrže v Ljubljani.

Ludvik Tomažič oproščen

Čoprav je psihater izjavil, da so izpovedi božjastne Marije Šimenčeve v bistvu pravilne, sodišče ni moglo izreči krivdoreka

Ljubljana, 9. julija. Delavec Ludvik Tomažič je včeraj sedel na zatočni klopi pred sodniki velikega senata, v katerem so bili predsednik Ivan Kralj, Fran Kovac, Rajko Lederhans, Fran Gorečan in Jože Kokalj. Obtožnica, ki jo je zastopal državni tožilec Fran Sever, je Tomažiča dožila umora 70 letne, Marije Šimenčeve iz Fristave pri Mengšu. Državni tožilec je zahteval kazno po § 167 k. z. točka 1, 2 in 4, kar se pravi, da je obtožence storil zločin umora po zrelom preudarku, na okrutnih način in iz koristoljublja. Za tak zločin določa kazenski zakonik kažen smrti ali doživetje roblje.

Ludvik Tomažič je šele 25 let star. Svojo mladost je preživel v hiši Marije Šimenčeve, ki je vzela kot rejenca k sebi, ko mu je bilo 3 leta. Skrajaj 10 let je stara Šimenčeva skrbelo za fanta in ga je imela rada, kakor so izjavile priče. Ko je Tomažič zapustil Šimenčev dom in šel služiti v Mengšo, ga stara Šimenčeva ni pozabila. Kadarkoli je bil fant v stiski, se je oglašil pri Šimenčevih in stara mati mu je vedno dala še cigarete, jedla in tudi obleko in perilo, katerega je njen sin Jože lahko pogrešal.

Dne 13. decembra lani je sin Jože, ko je prišel jutraj okrog 8. ure domov, našel hišna vrata zaklenjena. Klical je domače, a mati mu ni prišla odpret, kakor ponavadi, pač pa se je po dolgem klicanju oglašila njegova božjastna sestra Marija. Imela je svojega lano naš levi ušesom. Mater je sin našel v veži. Ležala je na tleh v mlaki krvi in v njej vidi vidihih. Kaj se je zgodilo? je vprašal sin preplašeno sestro. — Ludvik je bil tukaj! so bile prve strojne besede. Sin je poklical brat sosedo in župnika, a mati je kmalu našla podlegla teški poškodbi. Morilec jo je udaril z nekim topim predmetom po glavi, odtrpi si jo moški, umrla je.

Božjastna sestra je bratu in oročnikom povedala, da se je po večer Ludvik Tomažič našel doma pojavil na dvorišču. Materi je rekel, da je bil v Ljubljani in je kakal delo. Mati ga je povabila v hišo in ga je gostila, dala mu je kuhinjske hrane in ga je stopila v kuhinjo, da bi mu pogrel kavo, je hči Marija legla k postelji. Kaj se je nato zgodilo v Šimenčevi hiši, najbrže nikoli ne bo natančno doganjeno, kajti božjastna Marija je pripovedovala o nadaljnjih dogodkih zelo zmeden. Pomoči se je prebudila in vstala ter našla mater na tleh v veži, kakor da spi, njo pa je glava bolela in je na glavi krvaveča. V strahu je brž zaklenila hišna vrata in legla zopet v posteljo. To so v bistvu vsi podatki, ki jih je bilo mogoče slišati iz ust Marije in ki ustrezajo tisti očitni dejstvi, kakor so ga ugotovili oročniki in sin tisto jutro po umoru. Marija je sicer naša številna vprašanja odgovarjala in povedala še mnoge druge okoliščine, vse te njene izjave pa so bile očitno poudarjene in neustrezne.

Ludvik Tomažič so oročniki kmalu pri-

jeli in preiskava je šla samo v smer, ki jo je nakazala bolna Marija, ko je rekla, da je bil Ludvik v hiši. Oročniki so nabrali niz indicov, ki so kazali na to, da je Ludvik v resnici morilec stare Šimenčeve, a Tomažič je od početka zanikal krivdo. V tem primeru se je zgodilo, kakor se zgodi navadno v podobnih kriminalnih primerih, da se je preiskava usmerila enostransko. Šaj je bilo res mnogo indicov proti Tomažiču, toda nihče ni na primer dobil misel, da bi bilo treba daktiloskopirati neke predmete v Šimenčevi hiši. Velika je verjetnost, da je morilec kjerkoli v hiši pustil za seboj prstne odtise, morda bi strokovnjaška preiskava našla predmet, s katerim je bila Šimenčeva mati umorjena in na tem predmetu bi gotovo našli prstne odtise. Na Tomažičevi obleki niso našli krvavih madežev, morda bi pa po vestni in strokovnjaški preiskavi njegove obleke le našli kakšno sled. Hočemo reči, da je v takih primerih treba iskati morilca in dokaze za njegovo krivdo vse drugače, kakor se je zgodilo. Oročniki so bili preveč zaverovani, da imajo v rokah pravega morilca in so v ugodnem času zaradi tega premalo raziskali nekatere okoliščine, ki bi tvorile z zbranimi indici zaključeno verigo indicov.

O prvi napravi proti Tomažiču smo poročali v aprilu. Tedaj je bila razprava prelojena, šenat je ugodil predlogu, naj se za silijo psihiatra a duševnem stanju glavne priče božjastne Marije. Marija je tedaj izpovedala, sime smelano, na ista vprašanja ni dvakrat enako odgovorila, motila se je glede časovne zaporednosti dogodkov in glede prostornega položaja, kakšen je bil ob močnem dogodku. Marijo so oddali v bolnico za duševne bolezni, kjer jo je zdravnik dr. Miroslav Hribar preiskoval skoraj 6 tednov. Včeraj je bila druga razprava, na kateri je Tomažič vstajal pri prvotni izpovedi, da je nedolžen. Predsednik Kralj ga je selo podrobno izpraševal, a Tomažič je uveljavljal enako krivdo.

Z največjim zanimanjem smo poslušali izjavo psihiatra dr. Hribarja. Izjavil je, da se je dogodke a veliko verjetnostjo dogodil tako, kakor ga je opisala bolna Marija. Vsi v bistvu so njene izjave pravilne, v podrobnostih pa samsajujejo okoliščine med seboj in se tudi izmisljuje dogodke, ki jih gotovo ni bilo. Sklepati moramo, da je bil tisti večer res Ludvik v hiši. Po božjastnem napadu se Marija nekaj ur se more spomniti prav na natančen način, nato pa se lahko spomni na dogodke, ki so se izvršili prej ta dan. Njena duševnost je močno okrnjena, podvržena je v največji meri sugestiji. Na sugestivna vprašanja odgovori ne glede na to, ali je odgovor v skladu z resničnostjo, samo da nekaj odgovori. Spominke vrnele skida izpovedi a izmisljenimi izjavami, ki se porode v njem bolni možgani. Tako možno je, da je zamenjala, da ne poznaje več imena očitnih norim. Vendar je še toliko pri sebi, da bi tisto jutro po umoru izjavila, da je bil v hiši neki nezna-

nec, če bi bil res neznanec in ne bi trdila, da je bil baš Ludvik. Psihater je torej menil, da je Marija govorila resnico, ko je trdila, da je bil v hiši Ludvik. Sodišče je našlo več prič, ki glede umora niso moge povedati nič važnega. Tri priče so bile zaslišane glede tatvine srebrne ure v škodo Franca Hlave in tatvine manjše vrste denarja v škodo Marije Tome iz Velikega Mengša. Tomažič je bil obtožen tudi zaradi teh dveh tatvin. Glede tatvine ure je bila njegova krivda dokazana.

Ob 15.15 je predsednik razglasil sodbo. Tomažič je bil spoznan za krivega samo zaradi tatvine ure in obtožen na 2 mesece strogega zapor. Po 280 k. z. pa je bil oproščen obtožbe umora stare Šimenčeve. Predsednik je izjavil, da je več težkih indicov za to, da je bil krivec. Bolna Marija je povedala, da je bil v hiši in številne okoliščine potrjujejo njeno izjavo. Tomažičevo vedenje pred aretacijo kaže, da se je bal pritji v Mengšo, tajni je oročnikom, da je bil v gostilni, preden so ga aretirali itd. Sodba pa more biti izrečena le na popolnem prepričanju sodišča o krivdi. Do popolnega prepričanja pa je manjkalo le nekaj odstotkov. Glavna priča je duševno bolna, možno je vendarle, da se ji je po udarcu, ki ji ga je zadal morilec, potem ko je umoril mater, blelo in se je v njeni bolni duševnosti stvorila napačna predstava, da je bil Ludvik v hiši. Veriga indicov ni bila zaključena, zato sodišče na pričevanju bolne Marije ni moglo izreči krivdoreka.

Tomažič ni sprejel kazni za dokazano mu tatvino ure, državni tožilec je prijavil revizijo procesa in priziv proti oprostiti sodbi.

Beležnica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 9. julija katoličani: Nikolaj in tovariši

JUTRI: Nedelja, 10. julija katoličani: Amalija, Ljubica

DANESJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Sarati grozni

KINO SLOGA: Plava patrola

KINO UNION: Trdnjava tišine

KINO MOSTE: Mladost kraljice in »Vesela škota« (Stanlio in Olio)

KINO SIKSA: Irena

PRIREDITVE V NEDELJO

KINO MATICA: Dama s kameljami

OSTALI KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Dr. Piccoli, Tyrseva

cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62,

Gartus, Moste — Zaloška cesta.

Izpod rita

Najprej o čudežu. Brezverci ne verujejo v čudeže. Svetujemo jim, naj prebero v današnjem »Slovenec« na četrti strani poročilo o sokolskem zletu v Pragi, pa se bodo takoj spremenili. Da, zgodil se je čudež — »Slovenec« poroča o sokolskem zletu. Poroka pa tako, kakor zna pač samo on poročati. Skril se je za »Česke Sloves«, ne po ve pa, kje in kdaj je izšlo to »Česke Sloves«. Njegovim bralcem to itak vseeno, nam pa tudi, ker bo ostalo sokolsko sokolstvo, pa naj »Slovenec« stori še toliko takih čudežev.

Sejalci ljufke se so oglašili. Današnji »Slovenec« poroča tudi o sprejemu Sokolov v Ljubljani. Pravi, da so jim njihovi somišljeniki pripravljali že nekaj dni po časopisu največji sprejem in zmagoslavje. Potem pa sledi opetovano preizkušena tematika iz Kopitarjeve ulice. Žolt pride vedno do enakih rezultatov, kadar se loti štetja. Vsega skupaj je naštel ta žolt v spreved 624 oseb v krojih in se enkrat toliko občinstva v civilu. Žolt pravi, da je trajal spreved Sokolov v krojih mimo ene točke — namreč njegove zavisti — točno tri minute, spreved civilnih udeležencev pa 7 minut. In pomislite, žolt ve celo, koliko je 3 + 7. Skupno je torej trajal ta spreved po žolčevem štetju 10 minut. In udeleženci so samu sebi klicali »zdravro«. In končno se žolcu sanja še nekaj o luknjah in o masivni teh luknjah. Nam se res zdi, da bi bilo treba zamašiti luknjo v njegovi glavi, ker že preveč rija. Zamašek se bo že našel, o tem smo prepričani, morda prav kmalu.

Iz Radeč

Napredovanje. Pred kratkim je napredoval dosednji podpredsednik finančne kontrole v Radečah g. Kralj v čim preglednika. Imenovan je vnet član Družbe sv. Cirila in Metod. Splošno prijubljeno novemu pregledniku iskreno čestitamo!

Kopanje v Savi. Dosedanje deževno vreme je popolnoma pragnelo številne vrzete kopalce s savske plaže. Toda ne za dolgo. S prvimi solničnimi dnevi so se zopet pojavili srečniki, ki lahko po celodnevni preleži na pesku in se hladijo v mrazih, čistihrav umazanih valovih Save.

Z Zidanega mosta

Sokolski praznik. Tukajšnje sokolsko društvo priredi v nedeljo 10. tm. svoj vsakoletni javni nastop. Nastopijo vsi oddelki. Sodeluje priznana železniška godba. Pričetek točno ob 15.30. Po tolovadni prosti zabavi s plešom in bogatim srečovanjem. V nedeljo vije na Zidanem mostu. Vrnitev naših Sokolov iz Zlate Prage. Včeraj so se vrnili naši Sokoli iz Zlate Prage. Na peronu so jih sprejeli Sokoli z Zidanega mosta in Radeč. Toda komaj smo se malo porogovorili, že smo se morali lotiti po petih minutah postanka je vstaj nadaljeval vožnjo proti Ljubljani.

Postani in ostani član vodničkove družbe!

Življenjski roman ljubice herojske žene — napet, zanimiv in globoko pretresljiv!
TRDNJAVA TIŠINE (La citadelle du silence)
Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri, jutri ob 19.15 in 21.15 uri, v nedeljo ob 17.15, 19. in 21. uri.
Kino Union, Tel. 22-21

Dr. Tomo Zarnik vpokojen

Polnih 38 let je deloval kot vzoren zdravnik in velik človekoljub med rudarji

Zagorje, 8. julija

S 1. julijem je bil upokojen kot zdravnik OUZD eden naših najstarejših zdravnikov dr. Tomo Zarnik, ki je bil leta 1938 prostovoljno odstopil mesto zdravnika bratovske skladne svojemu mlajšemu nasledniku in tako zaključil izredno plodno delovanje v dveh javnih ustanovah, kjer je bil v nepretrganem stiku z rudarstvom in sploh delavskim življenjem polnih 38 let. V svojem pokliu je imel priliko storiti toliko dobrega za naš proletarijat, da mu narod tega nikoli ne bo pozabil. Mimo tega je bil on tudi prvi slovenski zdravnik, ki ga je volja rudarjev sama postavila na to mesto leta 1900 in kjer je kot kandidat zmagal proti sedmim kompetentom. Z dr. Tomom je na drugi strani prav tesno povezano naše narodno gibanje v dobi nemškega pritiska. Razume se, da bo dr. Tomo še nadalje opravljal privatno prakso, saj je pri svojih letih še izredno delaven in čil.

Njegov oče Davorin je bil nadučitelj v Kropi, trdnega grojskega zavedna korenina in je umrl šele pred devetimi leti star 80 let. V Kropi se je 20. decembra rodil dr. Tomo, obiskoval ljudsko šolo pri očetu, dovršil nižjo gimnazijo v Ljubljani, vijo pa v Novem mestu, kjer je bil posebno izvrsten matematik. Medicino je študiral na Dunaju, kjer se je pri univerzitetnem profesorju, znamenitem Albertiju specializiral za kirurgijo in na Franc Jožovi kliniki za porodništvo. Že poprej narodno zaveden se je na Dunaju tesno oklenil kot član in sodelavec akademskega društva »Slovenec«, kjer se je seznanil s Milčinskimi, Matejem Hubadom, Oskarjem Devom in Čeronom Jožetom, ki sta študirala pravo, medicino Gštelom in Geigerjem in drugimi. Leta 1897 je bil g. Tomo promoviran za doktorja vsega zdravilstva in kljub prošnji profesorja Albertija, ki ga je hotel imeti za svojega asistenta, odšel v domovino. Postal je sekundarni dr. šajmerja na kirurškem, sekundarni dr. Bleiweis. Trate-niškega na medicinskem in živčnem oddelku, na porodniškem oddelku pa je bil asistent pri profesorju Valenti. Postati bi moral šef zdravnik bolnice v Krikuam, pa je prišla k njemu rudarska deputacija iz Zagorja in dr. Tomo se je odvalil klicu v revir, kjer so ga sprejeli s odprtimi rokami. Takrat se je po zaslugi narodnega voditelja, pokojnega Lavoslavja Jerina v Zagorju že krepko uveljavil slovenski duh na pram nemškutarski gospodi okoli rudnika. V dr. Zarniku pa je dobilo gibanje še prav krepko oporo. Daleč okrog si je utrdil glas izvrstnega porodničarja, kirurga in diagnosta. Zgodaj vstaja tudi še danes in smaj se še mudi, ko se dela občina. Kolikokrat

pa je pomagal brezplačno in koliko je dala njegova denarja, da ni vedela za to leviča, to ve le on sam ali pa ne ve, ker si takih stvari nikoli nikanor, niti v srce ni zapisoval. To danje mu je bila srečna potreba in zaradi tega nam je še posebno drag. Marsikaj je povedati iz svoje prakse. Najtežji primer je imel leta 1915, ko je ponotil med Zagorjem in Savo iztržil vojaški vlak in ga je zasul plaz ter je našlo smrt še danes neugotovljeno število vojakov, ki so se peljali na dopust. V deževni noči je vztrajal dr. Tomo od 1. — 8. sram z nešteti ranjenci in mrtlici sredi obupne noči delet pomoč na dešno in levo do umetnosti. Med vojno je bil šef zdravnik vojne bolnice v Toplicah, kjer je prav mnogo storil za česke rekonvalescente, ki jih je poslal kar domov in s tem marsikaterega rešil smrti na fronti. Še po vojni je prejel številna zahvalna pisma.

Malokomu bo znano, da je bil dr. Zarnik prvi, ki je pripravil načrte za naš vodovod že pred vojno. Vodovod so zgradili šele pozneje, a nikjer ni zapisano, da je prvi kamen položil prav dr. Zarnik. Njega so pač spregledali. V procelje vodovodnega rezervarja pa so vklesana nekatera imena, ki niti od daleč niso tako zaslužna. Za njegovega zdravnikovanja je bila zgrajena občinska izobilnica, a Sokolsko društvo je vodil starosta dr. Tomo Zarnik, ko se je začel in je bil zgrajen Sokolski dom. Občina ga je za zasluze imenovala svojim častnim članom, prav tako Sokolsko društvo za svojega častnega starosta. Mimo tega je poučeval na kmetijsko nadaljevalni in obrt ni šoli, priredil nešteto predavanj, vodil RRT in bil ustanovnik Bralnega društva, čegar častni član je postal. Še danes je aktiven predsednik Posojilnice, ki se mora v nemali meri zahvaliti za svoj razvoj prav njemu in njegovemu ugledu. Posebno naklonjenosti je bilo in je deležno dolžnost učitelstvo, saj je kot učitelj sin razumel učiteljske tegobe. Torej ni bil zgolj vzoren in človekoljuben zdravnik, temveč prav odličen in neugnan javni delavec in pospeševatelj Zagorja. Na svoje zasluze je bil deležen odklopanja z najvišjega mesta. Prejel je red iv. Save IV. stopnje in častni znak RRT, kar pa je za majhna oddolžitve za vse opravljeno delo.

Izven javnega delovanja pa ga je priklepala na dom njegova družina. Njegova gospa, rojena Marija Porenta z uglebnega posestva v Mlinah, mu je rodila v zakonu troje hčera in sicer Floro, ki je soproga industrijskega referenta prve prakse Ste-dionice Pitamice, Vida je poročena s rudniškim inženjerjem in obratovodjem Matstakota, najmlajša Sora pa je primarna pla-

Divizionar Tonić je zapustil Ljubljano

Ljubljana je snoči na kolodvoru ponovno izpričala
globoko hvaležnost priljubljenemu generalu

Ljubljana, 9. julija

Snoči se je divizionar g. Lazar Tonić poslovil od Ljubljane in odpotoval s svojo soprogo in sinom edincem osmošolcem Velimirovom v Niš, kjer prevzame povelje komandanta moravskih divizij. Ljubljana se je poslovila od mnogih naših vojaških dostojanstvenikov in vedno je pokazala, kako tesno je povezano njeno prebivalstvo z našo hrabro narodno vojsko. Še nobeno slovo pa ni bilo tako priročno, tako globoko občuteno, toplo in iskreno, kakor je bilo slovo od divizionarja Tonića in njegove priljubljene soproge.

Divizionar Tonić, eden najuglednejših generalov naše vojske, se je poslovil od Ljubljane tako rekoč ves čas, odkar je prišel iz Niša po svojo družino. Iz posilovanja kar ni prišel. Vsi prijatelji in znanci, pa tudi vsi čestitci — in teh v Ljubljani ni malo — so mu hoteli za slovo stisniti roko, vsi so čutili globoko notranjo potrebo zahvaliti se mu za njegovo ljubljeno pozornost, ki jo je izkazal slovenski in ob vsaki priliki. Danes teden se je poslovil od odhajajočega divizionarja ljubljanskega meštanstva na prostem kazinskem vrtu, v sredo je priredila Ljubljanska sokolska župa z rezervnimi oficirji in dobrovoljci priljubljenemu generalu krasen poslovilni večer na Taboru. Oba večera sta pokazala, da je bil odhajajoči vojaški dostojanstvenik Ljubljani mnogo več, kakor samo komandant divizije. V njem je videla Ljubljana živ dokaz, da je njena ravna pot prava, da je od jugoslovenske misli nihče in nihkoli ne bo odvrnil.

In snoči, ko je divizionar Tonić končno zapuščal Ljubljano, se je lahko ponovno prepričal, da se je s svojim delom, s svojim razumevanjem naših težav, težav in stremiljenj tako globoko zapisal v naša srca, da ni razdaja, ne časa, ki bi mogla pretrgati to trdno vez. Brzovsak je imel 45 minut zamude, a to ni motilo velike množice divizionarjev prijateljev, znancev in čestilcev, da bi ne vztrajali na peronu do odhoda vlaka. Nepopisni so bili prizori, ko se je množica posilavljala od generala in njegove soproge in njegovega sina. Na peronu so bili zbrani vsi oficirji ljubljanske garnizije, kar jih ni bilo za držanih, na čelu z novim divizionarjem generalom Lukšičem. Odhajajočemu divizionarju je igrala v slovo vojaška godba. Ljubljanka in ljubljanci so pa njegovo soprogo ter sina kar obšli s cvetjem, da v kupejih skoraj ni bilo več prostora zanj. Vzklikanja, mahanja z robcami in klobuki, stiskanja rok in zopet vzklikanja ni bilo konca ne kraja. Večkrat je kazalo, da bodo ljudje vtrli v vagon in odnesli divizionarja z njegovo družinico nazaj na peron, da bi ne mogel zapustiti Ljubljane. Samo tam, kjer zvane strune nerazdruženo povezanosti, more biti slovo tako priročno, tako iskreno in nepozabno. Do solz ginjenosti so se divizionar, njegova soproga in njegov sin, zahvaljevali iz kupejev za tople izraze simpatij in še dolgo pota, ko je vlak odpeljal, so doneli odhajajočim v slovo navdušeni klic.

Tekmovanje za Jadranski pokal

V snočnjem srečanju z Jadranom je odnesla Ilirija prvo
zmago

Ljubljana, 9. julija. Snočnja tekma med Ilirijo in Jadranom bil prvi nastop udeležencev italijansko-jugoslovenskega turnirja v sladki vodi. Kajti vsa dosedanja srečanja so bila za morju. Ilirija je zaslužen premagala petos zelo oslabilenega nasprotnika in tako beležila prvo zmago, ki jo je številno občinstvo navdušeno pozdravilo. Med tekmovalcem je bil dosežen nov jugoslovenski rekord na 100 m hrbtno, ki ga je postavila odlična zastopnica Splitčanov, Biserica Beara. Ilirija je na tem tekmovalju odnesla vse tri zmage: v skokih so ji pripadle točke brez boja, ker Jadran ni postavil nobenih skakačev, a tudi v waterpolu je domače moštvo zaslužen zmago.

kem tekmovalju pač najvažnejše. Jadranski ne predstavljajo več razreda, kakor pred leti, razen tega pa so se pokazali nedisciplinirane in brez potrebe preostre. Sodnik Kramarič je bil svoji nalogi kos. Stanje tekmovalja v plavanju: 1. Triestina 236 točk (4 nastopi), 2. Ilirija 209 (4 nastopi), 3. Fiumana 165 (3 nastopi), 4. Jadran 129 (3 nastopi), 5. Viktorija 115 (2 nastopi). Stanje v waterpolu: 1. Triestina 6 točk (4 nastopi), 2. Viktorija 4 (2 tekmi), 3. Ilirija 4 (4 tekme), 4. Jadran 2 (3 tekme), 5. Fiumana 0 (3 tekme). V skokih vodi Ilirija, ki je zmagala v vseh nastopih.

Stavka zavarovalnega uradništva

Ljubljana, 9. julija. Zavarovalno uradništvo zdaj stavka že v vsej državi in vse kaže, da bo stavka uspešno končana. Ker so stavkajoči precej složni in ker se čedalje bolj zavedajo, kako velikega pomena je za nje sedanje medno gibanje. Vzorno složno je uradništvo v Zagrebu, kjer delo počiva pri 5 zavodih ter stavka okrog 200 uradnikov. V začetku je bilo samo 6 stavkocinov, a zdaj kaže ni več nobenega. V Ljubljani stavka okrog 50 uradnikov pri treh zavodih. Kaže, da ne bo več odpadnikov in stavkajoči so trdno odločeni vztrajati do zmage. Pri tej priliki se je izkazalo, da nekateri starejši, bolj plašni uradniki mislijo, da ne spadajo več med ubogo uradniško paro ter da jih stavka povsem nič ne zanima. Mirno trpe, da mnogi njihovi mlajši tovariši delajo dolga leta za plačo po okrog 1000 din na mesec. Posebno navdušeni stavkajoči so inženirci, kar si bo naše uradništvo dobro zapomniti, kar se bo znalo primerno zavest. Odločno bo zahtevalo izgov. inženircem, ki igrajo pri nas v mnogih primerih samjive, skrivnostne vloge in ki se tu in tam vedejo kakor gospodariji. Uradništvo stavka tudi v Beogradu, vendar se niso sporočili v Ljubljano podobenosti. V Osijeku stavka okrog 80 uradnikov. Prav tako je uradništvo složno nastopilo stavko v Novem Sadu, kjer jih stavka okrog 60. Javnost je sprevidela, da je boj zavarovalnega uradništva upravičen in zasleduje stavko z zanimanjem in simpatijami.

Naval na živilski trg

Ljubljana, 9. julija. Takinega navala nedvomno še ni bilo letos na živilskem trgu kakor danes, pa tudi prejšnja leta najbrž se ni bilo takšne zadrege za prostor. To je tam značilnejše, ker med velikimi potrošniki navadno zastane ves promet v Ljubljani, kar se pozna tudi na živilskem trgu. Vsi tržni prostori so bili zasedeni že ob 8. a prodajalke s periferije so še vedno dovajale zelenjavo in sadje. Zadržne čase so se nekatere vrste živil znatno pocenile v primeri s prejšnjimi visokimi cenami. Najhitreje se je pocenil domači krompir, ki so ga danes prodajali od 1.75 din kg naprej. Najpogostejši rižol je po 5 do 6 din, navadne vrste so pa še cenejše, celo po 3 do 4 din kg. Poceni so tudi že domače kumare, povprečno po 5 do 6 din kg. Solata je skoraj povsem izgubila ceno, kakor tudi grah. Na sadnem trgu so začele marelice in hruške že izpodirati čelnje, ki jih je od

des do des manj in niso več posebej skrbno. Kljub temu se čelnje še niso podražile. V splošnem so po 6 do 7 din kg. Potenci so še brskali, in sicer po 5 do 10 din kg. Marelice so najbrž ne bodo več pocenile. Najcenejše, za vkuhanje, so po 10 din kg, lepše pa po 12 do 14 din kg. Pripele so že zelene smokve, ki so po 10 din kg. Mnogo je že ringloja več vrt. Prodajajo ga tudi že poceni, po 6 do 8 din kg. Breskve se najbrž ne bodo več pocenile. Zdaš so po 12 do 20 din kg.

Naše učiteljstvo, šola, prosveta

Iz tajniškega poročila, pripravljenega za banovinsko skupščino JUJ

Ljubljana, 9. julija

Tajniško poročilo o delovanju stanovske organizacije slovenskega učiteljstva, sekcije JUJ za dravsko banovino, v poslovnem letu 1937-38 nam nudi mnogo zanimivih podatkov ne le o učiteljski organizaciji, temveč tudi o splošnih prosvetnih razmerah.

POSEBNE TEŽKOTICE UČITELJSKE ORGANIZACIJE

Med tem ko je slovensko učiteljstvo složno ter se v starnjih vrstah oklepa svoje organizacije, a je pojavil v nekaterih sekcijah, zlasti v beograjski, umetno povzročen razkorak, ki je segal že tako daleč, da so ljudje, ki so skušali z vsemi sredstvi razbiti JUJ, začeli ustanovljati društva, ne da bi upoštevali pravila združenja. V sekciji moravske banovine je nastal zastoj, ker so bili premešeni vsi člani upravnega in nadzornega odbora razen podpredsednika. V dunavski banovini je bila na izrednem obnem zboru sekcije izvoljena nova uprava. Stara uprava se je pritožila na državni svet proti načinu volitev. Kljub vsem naporom razdiralcev, ki jim je stanovska učiteljska organizacija trn v peti — prav zato, ker je predvsem stanovska — je združenje čedalje močnejši instrument volje in zavesti velike večine učiteljstva.

Podpredsednik JUJ Ivan Džurak

V ljubljanski sekciji ni prišlo niti do poskusov, da bi se v nji začeli uveljavljati nestanovske vplivi. Razmerje med sekcijo in okrajnimi društvi je prav dobro.

OPRAVLJENO JE BILO VELIKO DELO

Med stanovskimi organizacijami pri nas je učiteljska najbolj najmočnejša, kar dokazuje tudi njeno delo in hredno velik ter razpreden organizacijski aparat. Vložni zapisnik izkazuje 2287 dopisov, prišli so pa tudi 73 okolišč in še številne vloge, odposlane na pristojna mesta. Sekcija je bila vse leto v zvezi s prosvetno upravo. Člani vodstva sekcije so obiskovali načelnika prosvetnega oddelka, nadalje so intervirali pri drugih gospodih v vseh zadevah prosvetne politike.

SEKCIJA STEJE 34 OKRAJNIH DRUŠTEV

V sekciji je vključenih 34 okrajnih društev, ki štejejo skupaj 3.199 članov. Prejšnje leto je sekcija štela 3.261 članov. Lani je pristopilo 49 članov, izstopilo jih je pa 109.

OKRAJNA DRUŠTVA SO PRIREDILA 144 ZBOROVANJE 6 166 PREDAVANJE

V dravski banovini je 4.205 učnih točk; med njimi je 16 kontraktualcev, 44 domaćinarjev, 44 jih je zaposlenih na banalski upravi, 156 je pridruženih drugim ustanovam in upoštevati je treba še 50 učiteljskih ročnih del, 26 državnih varnostnikov in 34 strokovnih učiteljev. Lani učiteljske stanovske organizacije je torej 1006 učiteljev in učiteljic. V tem številu so vse te tudi redovnice.

ENA GLAVNIH ZARJESTV: STALNOST

Tudi v preteklem poslovnem letu je sekcija posvećala staro zahtovo po stalni stalnosti učiteljstva. Zahteva je nastopila stalnosti v finančnem smislu za l. 1936-39. Svojo zahtovo so utemeljevali s tem, da je učiteljsko delo stalnostsko zagotovljeno na večletnem načrtu te da mora imeti učitelj za svoje delo primerno plačilo in zavarovanje. Sekcija je tudi zahtevala stalnost v dohodku o avtomatskem napredovanju. Zadržna leta pri napredovanju niso upoštevali stalnostnih dohodkov. Organizacija je predlagala nadalje, naj bi upoštevani učiteljem plačevali stalnostsko plačilo po razmerju s stalnostnim leti in v odstotkih od ostale in polikolajne dohodke ter ostalih prejemkov. Učitelji, ki so bili upoštevani, so morali prejšnja leta zelo dolgo čakati na izplačilo in mnogi so zaradi tega silno občutili.

Razen tega so predlagali še mnogo zelo potrebnih zakonodajnih rešitev, n. pr. zakona o ljudskih šolah glede namestitvenih šolskih nadzorov; banalski šolski nadzornik bi naj postal okrajni šolski nadzornik z najmanj šestmesečnim nadzorom in z najmanj 20 leti državne službe; ponovno so zahtevali namestitvenje do-

Jagod je samih za cel trg. Največ je seveda borovnic, ki so povprečno po 2 din liter. Precej je tudi rdečih jagod, ki so po 5 din liter.

Draginja pa še vedno vlada na perutinskem trgu. Zadnje čase ni več na njem, na stojnicah, naprodaj zaklane perutnine. Živo perutnino, zlasti piščance, prodajajo kmetice in prekupčevalke, po nespremenjenih cenah, precej drago. Srednje veliki piščanci so po 32 din par. Jajca so po 10 din 12 do 17 komadov.

loče o celobatu učiteljic; predlagali so ponovno usklajevanje določbe v zakonu o ljudskih šolah, da imajo učiteljice matere z nad tremi otroki po 20 letih službe pravico do pokojnine. Nadalje so se zavzeli za kontraktualne učitelje in učiteljice ženskih ročnih del. Zahtevali so komisijsko oddajanje službenih učiteljskih mest. V komisiji bi naj bilo zastopano združenje po dveh svojih članih. Mnogo zahtev pa bodo morali še ponavljati, ker jim na pristojnih mestih v marsičem niso ugodili.

ZAHTEVA PO ZVIŠANJU PREJEMKOV

Učiteljska organizacija je začela že meseca septembra živahno akcijo za zvišanje prejemkov, in sicer na eksistenčni minimum, za vrnitev celotne osebne družinske dohodka in za izenačenje prejemkov poročenih državnih uslužbenk z neporočenimi. Zadnje čase zbirajo podrobno statistično gradivo za utemeljitev zahteve po zvišanju prejemkov. Ugotovili so, da število rojstev pri uradniških družinah stalno upada ter odpade na družino na leto le 0.06% rojstev.

LANI JE BILO MANJ PREMESTITEV

V lanskem šolskem letu je bilo znatno manj premestitev kakor prejšnji šolski let. Zato je pa organizacija lažje osredotočila svoje delo, da se popravijo posledice premestitev prejšnjih let. Ob koncu upravnega leta je imela sekcija v evidenci še vedno 75 nerešenih primerov. Odpustov iz učiteljske službe lani ni bilo.

DELO V SEKCIJSKIH ODESEKIH

Delo organizacije je bilo tem uspešnejše, ker se je delilo na posamezna področja po odeskah, na šolsko upravni odesk, učiteljski pokret, odesk učiteljic, gospodarski odesk, odesk nezaposlenih učiteljskih abstinentov, odesk za strokovne nadaljevalne šole itd. Posebno delaven je bil odesk učiteljic; izvedel je med drugim tudi občirni anketi o delu učiteljic na vsi in o celobatu za učiteljice. Priredil je skupna aktualna predavanja. Nadalje je odesk sestavljal vprašalne pole, ki jih bo razposlal na Čehoslovaško, v Bolgarijo, Francijo in na Norveško, da se informirajo o položaju učiteljic v drugih državah.

Posebno pomembno, a težko je delo odseka za obmejno šolstvo. Po ugotovitvah delavcev v tem oddelku štejejo obmejni okraj 33.812 učencev; šolskih oddelkov je 669, učnih sob 486, šol 148 s 609 učitelji. Učiteljskih stanovanj je samo 258. Obmejno šolstvo zahteva zdaj 4.113.859 din stroškov. Samo ogledje si nekoliko te številke, dovolj so zgovorne! Na čega učitelja odpade 55 učencev, na 70 učencev odpade ena učilnica, en učbenec pa večja banovina in občno samo 122 din. Potrebnihi bi bilo še 23 šol, 211 učilnic, 49 oddelkov, 69 učiteljev in 396 učiteljskih stanovanj! Ob skopu svojega poročila tajnik ugotavlja, da je organizacija prestala najbolj kritične čase. Ta ugotovitev oddelka vse frize.

8 filmskega platna

Kino Matka: Sarati Grousi. Francoski film, režiser »piramidalno«, kakor pravijo filmski strokovnjaki, s čimer hočejo reči, da je interpret glavne vloge v filmu osrednja in najvišja figura v celotni režiji, okrog nje in pod njo so pa miselno porazdeljene ostale vloge. Glavni igralci je od začelka do konca v osrednji, ostali se izvijajo le, v kolikor je to v skladu z njegovo igro. V Hollywoodu pravijo tudi režijski tudi »režiser«: režija. Zvezda ali zvezdnica ima vlogo, ki zasenči vse ostale igralce. Silni francoski gledalci in filmski umetniki Harry Barr je Sarati Grousi, trnan v Afriko, ki izkopa delavce in kupci denar za svojo dednjo nekakšno Rozo. Zaljubljen je v njo in si konča življenje, ko spozna, da srca svoje nečakine ne bo mogel osvojiti. Zadržba se je v plemiku, ki je živel v Afriki kot navaden delavec. Doma na Francoskem je napravil del premoženja in izgubil se je v svet, da bi začel novo življenje. Zanimivo je okolje, v katerem se dejanje godi, grozota vraga tujprijen pristankih delavcev v Afriki je predložena v dovršeni obliki, ki Harryja Barrja je filmska ustvaritev, ki je ni mogoče pozabiti.

Kino Unica: Trdnjava Rila. Tudi ta film je francoski in kaže junakstvo mlade Poljakinje (Annabell) v borbi proti tlačilcem poljskega naroda. Dejanje je nastopilo, igralci so odlični, režiser je v filmu prikazal občudno dejanje z znano francosko genialnostjo v režiji filmov s razpredeno, pisano vsebino. Annabellina igra osvoji na mah gledalca in poslušalca, vlogo v tem filmu je šteti med njene najboljše filmske vloge. Življenje zarotnikov, atentat na ruskega gubernorja, beg iz zatvorske, ljubezen, poveljstva, tednjave v Lanku, kjer so bili zaprti politični zločinci, življenje v ruskih aristokratskih krogih, življenje mlade Poljakinje, ki se omoži s poveljnikom trdnjave, samo da bi rešila Sloveka, ki ga ljubi in ki tudi namočeno nje, okrutnosti v tednjavi in še mnogo drugih prizorov z močnim dramatičnim poudarkom je spretno zrežiranih v lepo filmsko celoto. Glede na poročila, obsega in učinkovitost so vloge vseh igralcev na isti ravni, v tem smislu je režija moderna, ali kolektivna, kakor pravijo.

Pri stoletju že deluje CSD, darujmo že za pol stoletja!

„Kako lepo polt imate!“

„Da, toda zato, ker uporabljam samo tisto milo, za katero vem, da čisti in neguje kožo!“

ELIDA MILA

Naše žene za mladino

Ljubljana, 9. julija. Pristeti moramo našemu žensktvu, da se je znalo organizirati v mnogih društvih, kjer v skrbi za dobrobit bližnjega nesebično dela za narod in državo. Več ali manj se čuje o teh društvih ter se jim izraza priznanje. Med tam je tudi znano ime ženske sekcije Jadranske straže pri ljubljanskem krajevem odboru JS, ki deluje že polnih pet let. Prejšnji teden jih je združila k takni srečanju, posvećeni spominu odlične odbojnice, velike poznavateljice potreb naše mladine in njene odlične pripravljenosti, pohvalne gospe Anči Kramarič. V bočnem mladinskih domu JS Ljubljana ob našem zmogu bo ne eni postojali blestajoče bile bage poljubne, kakor je po željah spominu sponi govore soglasno sklenila ženska sekcija JS, ki je mladinskih stališč Področja JS za dravsko banovino poljubna smisel za odlično postelje v trdnji spomin dolgoletne pobornosti in odbojnosti. Ni to prva postelja v ta namen. Še od svojega obstoja najprejnejše deluje na zbiranju sredstev za mladinski sklad. Postavlja pa si spomenik tudi sama v naši mladi mladini, ki jo leto na leto polnijo na morje. Tudi letos bo več otrok doživelo ta srečo. Njih neomanečnost in neustatna dela na našo mladino je uspeha, da se ob letošnjem nastankom dnova šteje 3 tisoč 500 din. Tretjino smetajo so darovali mladinskih stališč za bodoči dom JS ob Jadranu, ostali dve tretjini pa so pomagali za podporo revnih in potrebnih otrok, ki pojdijo na solončni jug alihi in štiti, pa se vrnejo k svojim starim hlapci in sdravi. Organizacija, ki jo vodimo vodi ga. Mirica dr. Priljubljenost ob tajnikovanju ga. Naše ženske znajo vse poznanost naše mladosti, vse priznanje in podporo.

Slovenci v Kragujevcu

Kragujevac, 5. julija. Na svoji temaji je Narodno kulturno društvo »Sloga« prišlo tudi v Kragujevac, kjer je bilo na kolodvoru prvačno posredovano od 45 članov in štano slovenskega društva »Triglav«. Pri spominu na kolodvoru je bil ves odbor »Triglav« s predsednikom Jožem Štaničem na čelu. Povelj »Triglav« so gostom tudi napeli v posredov. Počem so se gostje in člani »Triglav« stali v spoved ter postali pred spomenik vojnih žrtev šumadija, kjer je odbor »Sloga« položil lap venec, povelj pa so zapeli nekaj pesmi. Kragujevac so se Slogajci napotili na Opisan, od tam so se spet vrnili v Kragujevac, kjer so poveljli, potem pa so odpotovali v Skoplje. O povelju »Sloga« je bila odlična stvar obveščena, pri spominu pa vendarle ni bilo njejnega zastopnika. Tudi domačini so se obzabili. Urad je g. Franjo Šušar, administrativni kaptan H. vavoda, ki je obveščeval pri vojnih tehničnih zavoda, doma pa je bil v Veliki Ljagovi pri Veliki. Zaposel je vdrvo in stila. O gostilničnosti poljubne je osredil v nedolgo veličanstvo pogov na mestnem poljubstvu. Ruj leto židati in ob odprtem grbu so poljubne napli v dnu našo mladost.

Danes PREMIERA sena-
cijonah filmske drame
Motorizirana patrula stopa v borbo proti najhujšim neprilicam države.
Predstave ob 10, 12.15 in 21.15 uri.
KINO SLOGA, tel. 27-30

DNEVNE VESTI

— Z banke uprave. Ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen odide 12. julija na dopust in zato do konca julija ne bo sprejel strank.

— Mednarodni kongres za zgodovino medicine. V Zagrebu se pripravljajo na kongres zgodovine medicine, ki bo letos v Jugoslaviji in sicer v Zagrebu in Beogradu. Udeleženci kongresa odpotujejo potem v Sarajevo in Dubrovnik. Kongres bo predsedoval zagrebški zdravnik dr. Ljubo Thaler, ki zastopa Jugoslavijo v mednarodni organizaciji za zgodovino medicine. Razprave na kongresu bodo v francosini, nemščini in ruščini. To bo prvi mednarodni zdravniški kongres v Zagrebu. Prijavljati so se udeleženci iz Amerike, Angije, Francije, Nemčije, Italije, Belgije, Nizozemske, Danske, Švedske, Norveške, Poljske, Češkoslovaške, Litve, Estonije, Turčije, Rumunije, Bolgarije, Grčije, Finske, Madžarske in še nekaterih drugih držav. Na kongresu se zbere nad 250 zdravnikov iz vsih delov sveta.

— Skupna konferenca českoslovaško-jugoslovaških lig. Zastopniki jugoslovaško-českoslovaških lig, ki so se udeležili sokolskih srečanj v Pragi, so imeli v četrtek zvečer v prostorih JC lige v Pragi skupno konferenco z zastopniki českoslovaško-jugoslovaških lig na českoslovaškem. Obravnavali so program bodočega dela lig v obeh državah. Jugoslovaški zastopniki lig so izjavili, da bodo nadaljevali svoj delo med ljudstvom za idejo medsebojnega spoznavanja in zblazivanja obeh bratstev narodov, zvesti geslu, postavljemu v tem delu v čast, svobodo in neodvisnost že prvih 20 leti.

— Zamenjava 100 dinarskih bankovcev. Z 22. julijem poteka rok za zamenjavo 100 dinarskih bankovcev izdaje Narodne banke kraljevine Srbije. Pomajta ti bankovci ne bodo več zakonito plačilno sredstvo in Narodna banka jih ne bo več sprejemala. Pač bo pa moglo iz obtoke vzete bankovce tudi po tem roku predložiti v zamenjavo glavni državni blagajni, ki bo bankovce zamenjala za nove, stare pa uničila.

DOCENT

dr. JOS. CHOLEWA

se je preselil na Kongresni trg 8,
vhod Gledališka Stoba 3/1.
od 11.—12. in 2.—4. ure. — Telefon 48-57

— Vse angleško sredozemsko brodovje prispe v Dalmacijo. Letos poseti Dalmacijo skoraj vse angleško sredozemsko brodovje, ki ostane v naših vodah nad mesec dni in poseti skoraj vsa naša primorska mesta. Prvi del angleškega sredozemskega brodovja pripluje pred Hvar 21. t. m. in ostane tam nekaj dni. Pred Sibenikom bodo stal: angleške vojne ladje od 22. do 28. t. m., pred Splitom od 22. do 29. t. m., pred Makarsko 8. avgusta. Od 9. do 22. avgusta bodo pa manjši, edinke angleškega brodovja posetile druga naša primorska mesta.

— Anketa o novem voznem redu. V torek bo pri direkciji drž. železnice v Ljubljani v sejni dvorani s pričetkom ob 10. uri anketa o novem voznem redu 1939-40.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI, TELEFON 41-75

Geraldina Kat v svojem najboljšem filmu

IRENA

V ostalih vlogah: Lili Dagover, Sabine Peters. V dopolnilno zvočni tehnik in glasbeni film.

Predstave v soboto ob pol 9, nedeljo ob 5, 7, in 9, v ponedeljek ob 1/9. uri.

SOKOLI! Poslušajte in podpirajte sokolski kino!

V torek: DIJAK PROSJAČ

— Zahteve gledalških igralcev. Kongres gledalških igralcev je bil večer popoldne v Splitu zaključen. Zveza igralcev ima 11 milijonov din premoženja. Ob zaključku kongresa je bila sprejeta resolucija, ki v njej gledalški igralci ugotavljajo, da trpe zaradi neurejenosti razmer v gledalištvu in da bi bil potreben poseben zakon o gledalištvu. Polovica naših gledalških je zelo težak zaradi nezadostnih denarnih sredstev. Nove igralce naj bi posvetni minister nameštal samo preko borze dela za umetnike. Vpokojeni gledalški igralci naj bi imeli na državnih železnici polovico voznice.

— Podružnica Narodne strokovne zveze v Medvohah priredi v nedeljo 10. t. m. ob 4. uri popoldne na sokolskem telovadnici v Medvohah veliko javno tombolo, katere izkupiček bo zabrzposelno članstvo in njih šolopovne otroke. Tombolske tablice so po din 2 komad in se dobijo pred Sokolskim domom. Dobitkov je zelo veliko, med njimi tudi več koristen, tako da ne bo nikomur žal, ki bo obiskal našo tombolo. Zato naj velja parola: v nedeljo vsi v Med. vodah na delavsko tombolo.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine« št. 55 z dne 9. t. m. objavlja uredbu o državnem in banovinskem cestnih skladih, uredbu o melioracijskem skladu, uredbu o spremembah in dopolnitvah uredb o spremembah in dopolnitvah v uredbi veterinarske fakultete univerze v Beogradu in Zagrebu, tečaj državnih vrednostnih papirjev in dopolnilni zapisnik k pogodbi o trgovini in plovnosti med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Italijo. — Izmenjava ratifikacijskih listin.

— Samostan. V Pekinju se je sestrupila v četrtek žena upravitelja mestne elektrarne centrala Ivka Pilja. Kaj jo je pognalo v smrt ni znano. Najbrž je bila kriva živčna bolezen, ki jo je trpela že dolgo.

— Novo industrijsko podjetje. V Ljubljani se snuje družba z o. z. »Celuloz«, ki bo prevzela v Vidmu pri Krškem po znanemu industrijalcu Franu Bonacu zamovano tvornico celuloze. Izdelovala se bo prvovrstna celuloza iz domačih surovin in to tudi za tekstilne svrhe. Ves kapital družbe bo domač.

— Za občinske filite je bilo priporočljivo Polzevo nad Vinjo goro. Ljubljancani, ki ne ostanejo od nedeljah doma, če je le kolikaj ugodno vreme, se zbirajo la- ta vedno bolj navdušujejo za Dolensko, kamor prej skoraj sploh niso hodili. Zda- jo se pa spoznavajo, da je Dolenska polna posebnih naravnih lepot, kakršnih na najde- mo nikjer drugod. Najbližje Ljubljani in najlažje dostopno je Bas Polzevo, kamor vozijo tudi avtomobili in motokikli skozi senčnate gozdove vse od glavne ceste nad Vinjo goro do samega doma. Tudi kole- sarji zelo radi obiskujejo Polzevo. Dom na Polzevu vodi od 1. julija bivši plačil- ni v Zvezdi g. Mirko Pavčič. O izbiri kuhinji in dobri postrežbi pod novim vod- stvom so se nekateri prijatelji Polzevega že prepirali. Po krasni legi sredi bujnih gozdov, po čistem zraku, lepem razgledu, po priznani dobri oskrbi in zelo zmernih cenah, se Polzevo samo po sebi priporoča kot letovišče.

— Izlet k operni predstavi na prostem v Gorici priredi Putnik z modernim avtomoka- tom dne 16. julija. Priprave in informacije v vseh biljetarnah Putnika.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremljivo oblačno, toplo vreme, možnost krajevnih neviht. Včeraj je zna- sala najvišja temperatura v Splitu 37, v Beogradu 35, v Dubrovniku in Zagrebu 33, v Sarajevu in na Rabu 32, na Visu 31, v Ljubljani 30,6, v Mariboru 29,4. Da- vi je kazal barometer v Ljubljani 763,7, temperatura je znašala 16,8.

— Bivši britski pomočnik milijonar. Pred 30 leti je odgovoril Zaim Sadović iz Trebinja v Ameriko. Bilo mu je 18 let in v Ameriki se je nekaj let komaj prebi- jal skozi življenje. Prijeti je moral za vsa- ko delo. Potem je pa postal biviški pomo- čnik. Naučil se je angleščine, nekaj časa se je pečal s trgovino, potem pa postal borzni s'nzal v New Yorku, kjer je začel delati na svojo roko in kmalu je obogatel. Leta 1925 se je vrnil v Evropo in v Ber- linu je kupil več hiš, pri katerih je mnogo zaslužil. Potem se je preselil v Pariz in ustanovil tovarno avtomobilov. Leta 1930 je dal blagopokojnemu kralju Aleksandru na razpolago avto, ki ga je pozneje kupil Nizam iz Hajderabada. Pozneje je postal Sadović dobavitelj nekaterih dvorov. Na svoj rojstni kraj navzle bogastvu ni po- žabil. Dal je denar za ustanovitve ženske strokovne šole v Trebinju in ko mu je ta dni umrla mati, so dobili njegovi prijatelji odprti račun na milijon din s prošnjo, naj postavijo na njenem grobu dostojen spom- enik. Vsako leto pošlje Sadović siromak- om v rojstnem kraju bogato podporo. Letos v avgustu bo pa s svojo ženo obiš- kal Trebinje.

— Razbojnik Sovilj bo obesen. Sarajev- sko vrhovno sodišče je obvestilo okrožno sodišče v Banjaluki, da je odklonilo po- milostitev na smrt obsojenega morilca Gjorgja Sovilja, ki je s svojim tovarišem Mihajlom Tomićem umoril sestlacišča Lu- kicevo družino v vasi Brezi-Laminici. So- viljev tovariš Tomić je bil tudi obsojen na smrt, pa je bil pomilosten na 14 in pol leta ječe.

— Smrt pod trzavilom. Med Brežicami in Zagrebom se je pripetila v četrtek težka nesreča. Brzovlak je povzročil nekega okrog 80 let starega kmeta. Starec je šel z velikim košem na hrbtni čez železniško progo in najbrž ni slišal prihajajočega vlaka. Lo- komotiva mu je zdrobila glavo in nesrečnej- je bil takoj mrtel.

Iz Ljubljane

— Iz Barake ob Večni poti v Ljubljani. Preko noči se je pojavila na edinem delu ljubljanske bližnje okolice, ki do sedaj še ni bil izkazana, nova lesena baraka in si- cer ob Večni poti nekako v sredi med stre- liščem in Kosezami. Na izprehajalca na- pravi ta novost najpomembnejši vtis. Saj je vendar za najrazličnejše stroke obilo pro- stora drugod v Ljubljani in okolici, kjer naselja še obstajajo. Bil bi največji greh, če se pokvarijo te poslednji naravni idil- ni predel ljubljanskega ozemlja spada v upravno področje mestne občine Ljubljane. Taki poskusi morajo nastati na so- glasen in strmen odpor vseh Ljubljan- čanov!

— Iz Prosna policijske uprave in mestni obini. Ni ga bolj idiličnega in vabljivega kraja kakor sta Kolezija in Mirje ob ošve- žujoči Gradščici. Toda ves mir in vsa mi- kavnost kraja sta izginila, odkar se je na- selila v Zelarsko ulico neka mehanična delavnica, kjer popravljajo motorna kole- sa kar na debelo, ki jih prečkajo dan za dnem po okoljskih ulicah. Lahko si mislite ropot in režanje teh vozil najstarejših ti- pov, ki dvigajo oblake duševnega smrada in prahu, obenem pa pokajo, kakor bi bili sredi svetovne vojne. Namestu, da bi se sliki sliki na trdnjavah dala na večer spo- štil, mora poslušati to neznožno pokanje in ropotne ter se zapirati pred smrdom in prahom v zatohle sobe. Tako preiskujeva- nje spada na Čisto drvo cesarjev, ne pa v mesto. Zato prosimo policijsko upravo, da to prepove. Prosimo pa enako tudi upravo zaveštava sv. Jožefa, da bi njihov tovorni avto vozil nekoliko počasneje kakor je pred- pisano, mestno upravo pa, da bi večkrat skropila ulice, po katerih dirva to vozilo na novo pristoje ob čisti v Mestni log, in to temeljito. Stahovalec.

— Iz Prostovoljne gasilske teta Ljubljane. Včeraj v nedeljo 10. t. m. veliko vrtno veselico na vrtu g. Zavaranta Andre- ja (nasproti gasilskega doma). Sporedi: 1. Bogat srečeval, 2. Šalvija polja, 3. Turška kavarna, 4. Ples in prosti zabava. Za prvo- vrstno jed in pijačo bo v polni meri pre- skrbeli. Igra godba Viš-Glince. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnine za osebo din 4, zaščiti v kroju vstopnine prosti. Ker je čisti dobiček namenjen za gasilsko gasilsko avtomobil, vabi k mnogobrojni udeležbi.

najvišjaneje Upravni odbor. V obliki ob- tega vremena se vrši prireditev v prostori- ugasilskih doma.

— Iz Bar. preveč dravko. V Zve- žki vilično vabi Ljubljancane in okolika- ne na veliko vrtno veselico, ki jo priredi s prav peštrimi sporedi, bogatimi srečevali- ni in plesom v nedeljo, dne 10. julija ob 16. uri na rojstnem domu prvega slovenaškega pesnika Val. Vodnika, pri Kamniti mi- ki. Ker je čisti dobiček namenjen za odkup rojstnega doma, upamo in pričakujemo šte- vilnega blagohotnega odziva na vabudo po- vabilo. Vstopnine ni! Odfor.

— Iz Sprejem v strokovno šolo za otroške negovalke v Ljubljani. Lipičeva ul. 3 je pispisan v »Službenem listu« št. 54 z dne 8. julija 1938. Diplomirane negovalke se po izpitu namestajo po domovih za do- jenčke, dečjih zavetiščih, otroških bolnicah, v rodbinah in v zasebni službi. Natančnejši pogoji so v navedenem »Službenem listu«.

— Iz Sadjarska podružnica Siska pristide v nedeljo 10. t. m. dopolnilno poučni ogled vzorno vzgojenih sadnih spahjev in pi- namid v sadovnjakih g. Babnika. Kdor se za- nima za pravilno vzgojno sadno drevje, naj pride v nedeljo ob 9. uri dopolnilne k razstavnemu domu v Zg. Sisko.

— Iz Balnearski turiz. Jutri v nedeljo 10. t. m. ob 9. uri se vrši v Rožni dolini v go- stili Jelenih balnearski turiz za pokal. Tekmovalci: najboljši telničarji gostilne »Leve, gostilne Sibirac in Siske in gostil- ne »Jelocnik«. Kibici vabljani!

— Iz Sraje. Kravate — Karni. Nebo- tili. — Karni. Nebo. — Karni. Nebo.

— Iz Udruga jugoslovaških inženjer- ev in arhitektov — sekcija Ljubljana pri- redi ogled površinske obdelave državne ce- ste Naklo-Brezje v torek 12. t. m. popol- dne. Odhod z avtobusi iz Tavčarjeve ulice ob 15. uri. Cena od 20 do 25 din. Obvezne priloge pismeno na udrugo ali telefoni- čno na št. 46-71 (gđ. Skvarčeva) do pone- deljka ob 12. uri. Vabljeni člani in po njih vpeljani gostje.

— Iz Gostilna Martine. Zg. Siska. Jutri konec!

— Iz Dobre domače ocvrte pike — izbra- na vina — nudi vam Strlešice Področnik. — Vabimo na razstavo del D. Inkicisti- ja in P. Loboda, ki je odprta vsakodnevno od 9. do 19. ure na ogled javnosti v Jak- opečnem paviljonu.

— Iz Poskusen samonar. Snoci okrog 22. je neki spremljač opazil v tirolskem par- ku poleg klopi neznan mlajšo žensko le- zočo na tleh, poleg nje pa steklenico, iz katere je dišalo po očetni kistini. Spreha- jalec je takoj spoznal, da gre za poskusen samonar in je brž poklical stražnika, ki je pozval reševalni avto. Nezvestno žensko so prepeljali v bolnico, kjer so ji zdravniki izprali želodec in ji tako rešili življenje. Obupanka je bila 33-letna siskinja Jožeta J. doma iz kočevskega okraja. V obup jo je pognala izgubljena tožba zaradi očetov- stva; Jožeta ima namreč nezakonskega sina.

— Iz Cima v Gruberjevem kanalu. Ko se je dijak Justin Miklavž kopal te dni v Gruberjevem kanalu za gasilnim domom v Štepanji vasi, je plaval pod vodo nane- krat opazil na dnu kolo. Spustil se je še enkrat pod vodo ter privlekel na dan celo cizo, ki jo je moral nekdo poriniti v vodo že pred tedni. Miklavž je spravil cizo na suho in obvestil polje, ki išče lastnika.

— Iz Dve tatvini kole. Brivski pomočnik Josip Rasinger, stanujoč v Gradski ulici, je prijavil, da mu je nekdo odpejal 800 din vredno kolo, znamke »Peugeot«. Rde- če plešano kolo je bilo ukradeno iz veže Delavske šolnice. Drugo kolo je bilo ukradeno mestnemu ustulstvenu Francu Knezu in sicer ispred hiše št. 1 na Ambro- zevem trgu. Knezovo kolo je znamke »Waf- fer« in je vredno 700 din.

— Iz Tudi kroge so balneanje kradajo. Gostilničar Rok Lasan iz Pokopališke ulice v Mostah je prijavil, da mu je ukradel nek- do z vrta vseh 18 krogel za balneanje. Ukradene kroge so vredne 900 din. Isto- tako so bile ukradene kroge s dvorišča znane Kregarjeve gostilne v Štepanji vasi.

Iz Celja

— V celjskem sprejem vnačajočih so Sokolov. V petek ob 15. uri se je zbirala na celjski postaji ljubimotodnem času zelo velika množica nacionalnega občinstva, da pričeka iz Prage vračajoče se Soko- le iz Sololice. Ob navdušenem vsklikanju množice in mahanju robov je privlekel točno ob 15. poseben vlak na postajo. Lo- komotiva je bila okrašena z velikim zlet- nim znakom, na 21 vagonov so pa plopa- le jugoslovaške in českoslovaške troboj- nice. Občinstvo je obsulo vračajoče se So- kole in Sololice, s cvetjem. V vlakcu so se vozili pripadniki celjske, ljubljanske in krajevske luge in slove članstvo in nara- ščani. V Celju so odločili pot vagonov, v katerih so se bili ob Celju vstopi Celjani in Savinjsani. Ljubljanska sokolska godba je zaigrala pred vlakom koracnico. In zela živahno odobranje občinstva. Ob 15.15 je krenil vlak med navdušenim vski- kanjem domacinov in odhajajočih Sokol- ov proti Ljubljani. Celje je tudi ob tej priliki mnogočeno izpricalo svojo odlično sokolsko zavest.

— Iz Sokolski match med Celjskim šahovskim klubom in šahovsko sekcijo UJNZB iz Maribora, ki bi moral biti v 15. t. m. bodo razpravljal med drugim o nedeljo 10. t. m. v Rogški Slatini, je od- povedan.

— Pregled motornih vozil in izpit vo- začev. Pregled motornih vozil za drugo polje, doloznih za javni promet, in vseh motornih vozil, ki se niso bila pre- gledana, bo v Celju v ponedeljek 18. tm. od 13.15 do 16.30. Šolski izpiti za kan- didate iz celjskega, gornjegrajskega, ko- njiškega in šmarškega vresa bodo v pone- deljek 8. avgusta ob pol 9. dopolnilne na sreskem naselstvu v Celju. Zaveznice pr- snje je treba vložiti čim prej na sreskem naselstvu v Celju.

— C. Nekretni pri delu. V četrtek je pa- del 94 letni siskarski pomočnik Fran- Stravnik iz Vrbe pri Sisku pri delu s odra ter se hudo poskodoval po glavi in tudi smislil levo roko v zapetju. Ponore- čene se zdravi v celjski bolnici.

— Iz Ljigino mešstvo SK Ljubljane bo go- stovalo v nedeljo 10. t. m. v Celju in igralo prijateljsko tekmo s celjskim Atletikom. Izredno zanimivo srečanje se bo pričelo ob 17. na siskarski pri »Siskini klet- ci«.

— Umri je v petek v Kamnari pri Pe- trovcih v starosti 62 let poslednji na- rednik vodnik v p. g. Ferd. Stok. Bil je odlično nacionalen človek. Gasilsko so- goro jo hčerki Mari in Kristo in sestra Ferda, ki je učitelj na Vranskem. Hčerki in sestra se odlično udeležujejo pri Sokolu. Polje-

Zjutraj

za lepoto —

Zvečer

za zdravje!

Zato zjutraj, zlasti pa zvečer

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

neza, bodi obranjen lep spomin, svojcem naše iskrene želje!

— c. Nočno lekarniško službo ima od so- bote 9. t. m. do vstetega petka 15. t. m. lekarna »Pri orhu« na Glavnem trgu.

Iz Maribora

— Vzorno delovanje pesniškega Sokola. Odkar se prevzel vodstvo pesniškega Sokola br. Srečo Krajnc, kaže pesniško sokolsko društvo izredno živahno delavnost. Postavilo si je za cilj, zgraditi v okviru sokolske Petrove petletke sokolski dom na Pesnici, ki ga hočejo pesniški Sokoli zgraditi do prihodnjega leta. Da se zamajajo potrebna gromota sredstva, bo 17. t. m. v obmejni Pesnici velik sokolski nastop, ki se ga bo udeležilo vse naše obmojno sokolstvo.

— Na prihodnji seji mestnega sveta, ki bo prodajal živil na reguliranem Glavnem trgu. Doslej se je namreč govorilo, da ne bodo več prodajali na Glavnem trgu poljskih pridelkov in drugega blaga. V zadnjem času pa krožijo vesti, da bodo del regulirane- ga Glavnega trga odstopili prodajalcem iz- vestnih pridelkov, sadčev ter živil.

— Radi silnega naraščanja tujkega pro- meta, zlasti iz Avstrije, bo v kratkem skli- cana anketa, ki bo razpravljala o vzrokih tega za naše omejeno narodno gospodar- stvo skrajno kvarnega povpa.

— Sokolski Maribor je zelo svetlo ter vprav veličastno sprejel včeraj popoldne iz Prage vrnivše se mariborske Sokole. Soko- lice, naraščanje in naraščanje. Na per- mo se je zbirala več tisočglava množica, ki je z viharim vzklikanjem pozdravljala s priskega jubilejnega zleta vrnivše se mari- borske Sokole. Množice so se zbirale v gost spahir ter se razvile vzdolž Aleksan- drove ceste in sosednjih ulic do Narodnega doma, kamor so strumno odkorakali vrniv- ši se Sokoli v ponosni povorci ter z vojaško godbo na čelu. Z izjemo par hiš so z vseh poslopaj na Aleksandrovi cesti, Slovenski ulici, Grajskem trgu in sosednjih ulicah plapolale državne trobojnice v pozdrav bratom Sokolom.

— 1496 tuljev je obiskalo Maribor v pre- teklem mesecu. Od teh je bilo 768 podani- kov naše države, 336 Nemcev, 87 Italijanov, 71 Čehoslovakov itd. Prenočnin je bilo 3568.

— Dunajski nogometaši v Mariboru. Dne 14. in 15. julija bo gostovala v Mariboru enajsterica dunajskega FC Arsenala, ki bo odigral prvi dan proti SK Zelenjarkarju, drugi dan pa proti SK Rapidu prijateljsko nogometno tekmo.

Iz Ptujja

— Sprejem Sokolov. Danes so se vrnili iz Prage Sokoli iz Ptujja skupno z maribor- sko župo. Vlak je prišel v Ptuj ob 12. uri, kjer jih je na peronu pričakovala velika množica ljudi, ki je naše Sokole navdušeno pozdravila. Sokoli so skupno z ostalim občinstvom s pripravami na čelu odkorakali v mesto, kjer so jih meščani navdušeno po- zdravljali.

— Vročina pritiska po deževnih dneh, da je nemogoče. Toplomer kaže na prostem na doli 40° C, dojem v mestu v senci 28° C. na Dravi je zopet odlično.

— Samonar? Pri posestniku Francu Bra- čku v Hvalčevih je izbruhnil ogenj ter uničil poslopje do tal. Izpod ruševin pa so potegnili zgorelo truplo 65-letnega pre- žitkarja Jurja Bračeka, ki je našel smrt v plamenih. Govori se, da je starec po- slopje sam zažgal in iskal smrti v plamenih svoje nekdanje domaćije. Oblastva preisk- ujejo zadevo.

— Branilna knjižica Posojilnice in branil- nice pri Sv. Marku se je našla v Panonski ulici. Lastnik knjižice dobi isto nazaj pri Mestni hranilnici v Ptuj.

— Tatvina. V mestnem kopalšču je ne- kdo ukradel sandalino, last g. Eriha Ka- meniška. Tatu sledujejo.

— Tujski promet. V mesecu juniju je obiskalo Ptuj 90 gostov iz Jugoslavije in 57 iz inozemstva. Skupnih nočitev je bilo 476.

— Neugoda pri cirkularji. Jožef Rožkar iz Stare gore je bil zaposlen pri cirkularji v žaganem drv. Po nesreči pa je prišel z desno roko pod žago, ki mu je v zapetju prerežala vse kite. Zdravi se v ptujski bol- nici.

Iz Trbovelj

— SK Reka — SK Amater. Za nedeljo, 10. t. m. je povabil tukajšnji SK Amater v goste odlično moštvo SK Reka iz Ljublja- ne. Kakor kažejo v zadnjih prijateljskih tekmah dosegeni rezultati, so gostje v prav dobri formi in bodo nudili domačinom hud odpor. Moštvo SK Amaterja pa je zadnje mesece vidno popustilo in bo moralo napeti vse sile, da ne bo podleglo rutiniranemu nasprotniku. Če bo hotel SK Amater hra- niti svoj sloves kot najboljši rudarski klub, bo moral svoje vrste okrepiti z mladimi si- lami, ki jih je doslej vsako leto izpopolnje- val. Tudi trening je pomankljiv pri Ama- terju in če bo Amater tudi v jeseni tako pešal, kakor je v pomladi, utegne njegov položaj v I. razredu kmalu zavzeti žilavo vztrajni in ambiciozni SK Retje, ki je po odhodu SK Amaterja v I. razred postal pr- vak trboveljskega okrožja. — Uverjeni smo pa, da je sedanje slabost Amaterja sa- mo prehodni pojav in da bo prej ali slej nastopil v svoji stari formi, ko je na sele- nem polju odpravljal tudi najtubje me- šanske klube, da smo že mislili, da posta- ne prejšnji ali slej prvak I. razreda. Toda sre- ča je na selestem polju prav tako opetela, kakor v igri za mizo in če niti vztrajni in spretni, lahko v nekaj prihodnjih potezih izgubi vse pridobitke. V nedeljo, 17. t. m. bo priredil Amater svoj kmeti spomni dan, s katerim z lahkonostnim stihom

dopolnilne in peštrini nogometnim prega- mom popoldne, o čemur bomo še podro- bneje poročali.

— Zakol v juniju. V trboveljski občini je sedaj 17 mesarjev, ki izvršujejo mesarsko obrt. Nekateri koljejo boljše vrste živine, drugi zopet slabše, vsi pa vedno manj do- bro zaslužijo, saj povzročijo Trboveljski razmeroma mnogo mesa. V juniju je bilo zaklanih 110 glav goveje živine in brez šte- villa drobnice in svinj. Da bi pa prebival- stvo lahko samo presodilo, kateri mesar kolje boljše vrste živine, objavlja občina vsak mesec mesarje imenoma z navedbo, koliko glav goveje živine je posamezni me- sar zaklal prvovrstne, drugovrstne in tre- tjevrstne in vrhunske koliko je zaklal krav- klobasari. Take objave so dobre radi ta- ga, ker si mesarji potem vsaj kolikoroli- ko prizadevajo ktiati boljše vrste živino, da bi ne prišel pri objavi na zadnje mesto. V juniju so zaklali 41 prvovrstne, 62 drugo- vrstne živine in 7 krav klobasari.

SOKOL

— Sokol na Raketu razvija svoj prapor. Pred 15 leti ustanovljeno sokolsko društvo Unec — Rakete se zopet pripravlja na veliki dan, ko bo razvilo svoj prapor, na katerem bo ponosno korakalo do novih zmag. S spo- siljivostjo in ponosom to noshro ta svoj prapor, ki mu bosta ob razviti kumovala kmetka žena s. Franja Zorčeva in delavec br. Ivan Kavčič. Oba sta znana po svoji pridnosti in delavnosti, kakor po skrbnosti za svoji družini. Ali je nam, malomu uspe- du, skromnemu društvu, treba večje odlike in večjega slaja? Ni treba! Delavost in skromnost cenimo kot vrednosti in bogstvo. Sokolstvo ceni značajnost, neustrašenost. Za- to pohitite vsi, ki ste našli in z nami 17. julija na Rakete k proslavi 15-letnice dru- štva in svedočnosti razviti našega prapora.

Radioprogram

Podrobne sporedne vseh evropskih radi- skih postaj in obilo zanimivega stiva dobite v tehniku za radio, gledališče in film »NAS VAL«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Nedelja, 10. julija

8: Šramel »Skrjanček«. — 9: Napovedi. poročila. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (g. dr. Roman Tominec). — 10: Koncert mladinskega pevskega zbora iz St. Vidu nad Ljubljano. — 11: Otroška ura (gđ. Manica Komarova). — 11.30: Pisan drob- (plošče). — 12: Vesel koncert Radijskega orkestra. — 13: Napovedi. — 13.30: Voga- li in priljubljeni napisi (plošče). — 17: Kmet. ura: Varnost pregleda živil žival- skega izvora za človeško zdravje (dr. Šimen Zibert). — 17.30: Trboveljski pevski jaz- kvartet in harmonika solo (g. Ivan Čamer- man. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Pevski kvartet »Fani- je na vasic. — 20.30: Operetni napisi. Sode- lujejo: gđ. Dragica Sokova, g. Jean Frandl in Radijski orkester. — 22: Napovedi, po- ročila. — 22.15: Plesna glasba (plošče). — Konec ob 23. uri.

Hase Eatterström:

Medeninasta tablica

Konzul Henrik Fredman je bil čisto navaden konzul in človek. In k temu navadnemu človeku je spadala — kakor medeljonček k veriščici, kakor znamenka k pisnu — bela emajlirana tablica na vratih stanovanja, bela z velikimi modrimi in okornimi črkami. Tablica, ki bi bila umestna morda pri trgovcu, ne pa pri konzulu. Se manj je pa pristojala gospe konzulovi. Gospe konzulovi Fredmanovi se je gnusila ta tablica, ki se je tako kričevo razlikovala od vseh drugih tablic v hiši. Vse druge stranke so imele medeninaste tablice, na njih pa samo primke in nič drugega. Tako se spodobila. Gospa Fredmanova je večkrat predlagala svojemu možu, naj bi naročil drugo tablico, toda Fredman ji je vedno odgovarjal izogibačo. Njemu je bila vse njegova stara emajlirana tablica.

Kaj si bodo pa mislili o nas ljudje, ki prihajajo k nam, — je govorila gospa konzulova? — Samo navadni ljudje imajo bele emajlirane tablice na vratih.

Fredman je pa v zvezi s tem pustil tablico tam, kjer je bila. In približal se je božič. Gospa konzulova je naročila medeninasto tablico in dala na njo vgrvirati samo ime Fredman.

Na sveti večer je bil povabljen konzul Fredman na souper. Konzul ima pač velike družabne dolžnosti. Gospa konzulova je pa ta čas doma pripravljala in zavijala božična darila. Kar je nekdo pozvonil. Suga iz trgovine je prinesel naročeno tablico. Gospa se je je zelo razveselila.

Sklonila je podariti jo možu za božič in hotela je je takoj instalirati. Gospa Fredmanova je bila spretna žena. Vzela je dielo, odvila vijake, snela staro tablico in pritrdila novo na vrata s starimi vijaki. Ki so se zelo dobro prilagajali.

Točno štirinajst minut po drugi uri potoči se je vrnil konzul domov. Prišel je v prvo nadstropje, odšel v drugo in prišel do tretjega. Ustavil se je, vzela iz žepa svoženj ključev in pogledal, od kod se mu je navadno bleščala naproti njegova bela tablica. Toda ponoči se ni tam nič bleščalo.

Eno nadstropje previsoko soni prišel. — Je pomislil konzul, — to se lahko zgodi vsakemu človeku.

Vrnil se je torej eno nadstropje nižje in se ustavil, toda tudi tam se ni bleščala bela tablica.

To je pa čudno, — je pomislil konzul in je v duhu preklinjal hišnika, ki je varčeval celo pri razsvetljavi na stopnišču, in pri sebi, da ni imel nikoli nitj vžgalice pri rokah.

Hm, zmotil sem se. Moram za dve nadstropji višje.

Pa tudi tam, ko je približal gori, se mu ni nasmejala naproti bela tablica.

To je pa res čudno, — je razmišljal, — pa vendar nisem zasledil v tvoj hiši. Toda ključ je odklenil večna vrata, vse mi je tu znano, vsaj to, kar vidim. Saj nisem preveč pil, moram se prepričati.

Odhitel je šel nadstropja niše in stopil na ulico. Seveda, to je bila njegova hiša, takoj jo je spomnil. Hotel se je vrniti, pa ga je nenkrat obšel strah. Bal se je, da hodi v spanju, da je se umrl.

In krenil je počasi po ulici, oddaljeval se je od svoje hiše. Tedaj je srečal stražnika, resničnega, živega stražnika. Stopil je k njemu, rekoč:

— Oprostite, gospod inspektor, kje je v tej ulici hiša številka 39.

— Druga za vogalom.

Hvala — je dejal konzul; obrnil se je in krenil proti hiši, kjer je stanoval, dokler je bil še živ. Previdno je odprl vrata in stopil v hišo. Vse je bilo kakor prej skozi vseh šest let. Odšel je v prvo nadstropje, kjer sta stanovala kapitan in zdravnik, potem se je pa odmajal v drugo nadstropje. — tu stanovala vdova s hčerko, ki služi pri pošti in ki ima rdeče lase, — je pomislil, da bi se pomiril, — tam pa zopet tisti ravnatelj z gramofonom, ki se sliši tja gori k nam. Torej moram se eno nadstropje višje.

Stopal je počasi in previdno, da bi se ne zmotil. Na hodniku pred svojimi stanovanjem se je ustavil, sklonil se je in prebadal temo z očmi. Saman. Njegove tablice ni bilo tam. Priplazil se je do vrat in otiral mesto, kjer je bila izbočena bela tablica. Zdaj je bila tam pritrdjena druga, ploščata, štirioklata.

Z menoj je konec, — je pomislil konzul. Obrnil se je, odšel po stopnicah nazaj in iz hiše na ulico. Ta čas je jelo pršiti. Fredman je stopil čez ulico in v bližnji park. Tam je omahnil na klop in poskušal zbrati misli v zbeganih možganih. Kar je zaslišal glas. Ozrl se je in zagledal v bližini telefonsko celico. Nekdo je telefoniral. Konzulu je šinila v glavo resna misel: Hotel je telefonirati domov. Ali pa naj ženi vse pove? Ne, prestrašila bi se. Pove ji, da je pozabil ključ od hišnih vrat. Čim je bila telefonska celica prazna, je smuknil v njo. Nemirno je pričakoval, kdo se bo odzval. Slednje je prišla k telefonu gospa konzulova. Fredman je govoril jasno, mirno in prijazno, kolikor je le mogel. Izgovoril se je na ključ od večnih vrat in gospa je dejala, da pride, čim se obleče. Gospa konzulova se je čudila. To se mu ni še nikoli pripetilo, gotovo je zelo neraven, da je pozabil ključ, morda ga je izgubil. To ni primeren trenutek za presenečenje. Morda bi se niti ne razveselil nove tablice... Hitro je vzela dielo in kmalu sta bili tablici zopet zamenjani. Potem je pa ogrnila čez noč.

no strah, ko je približal gori, se mu ni nasmejala naproti bela tablica.

— Ali si moral dolgo čakati, Henrik?

— Ne, nikakor ne.

Potem sta odšla skupaj molče po stopnicah v prvo, drugo, tretje nadstropje. Ko sta prispela v tretje nadstropje, je prišel konzul svojo soso za roko, da bi ne padla, ce bi se kaj zgodilo. Potem se je pa planil ozri na vrata na levi strani. In glej, tam se je bleščala stara, njemu tako draga emajlirana tablica; pozdravila ga je prijazno, kakor ga je pozdravljala skozi vseh šest let, odkar je stanoval v tej hiši.

Morda je konzul Fredman prestopal prag in tibo je legel k počitku, naspal pa ni mogel. Razmišljal je o čudnih dogodkih te skrivnostne noči. Tako je imel dobro uro, potam je pa nenkrat planil in postal je vrtel po prethi v predmestu. Odprl je vrata in vrtel kakor mazarin na svojo staro emajlirano tablico. Njemu jo je hotel in šepetal: — Ti me nikoli ne smeš zapustiti.

Kako je pa bilo drugi dan s bošoničnim darilom gospe Fredmanove, to je zopet drugo poglavje.

Z Jesenic

Pogreb v Dubrovniku tragično preminulega Sokola vojaka Rupana Ivana s Jesenic je v nedeljo 10. t. m. ob 15. uri na farno pokopališče na Bohinjki Beli. Jeseniški Sokol se bodo udeležili pogreba dragega brata korporativno v krogih in praporih in godbo na čelu. Pogreba se bodo udeležili tudi oficirji in vojaki s Bohinjske Bele, da s tem izkazujejo poslednjo čast vojaku, ki je padel v službi domovine. Zbirališče sokolskih oddelkov bo v nedeljo ob 13.30 pred Sokolskim domom na Jesenicah, odkoder bo skupen odhod na postajo. Povratek z večernim vlakom.

Lepo obiskani sestaneč članov Aero-kluba. V četrti zvečer se je vrtil v Kazini sestaneč članov tega mladega in agilnega kluba, ki je v nedeljo priredil na Poljanah prvi letalski dan, ki se je po lepo uspešnih poletih, ogromni udeležbi, nagodi in po svoji svežini uveljavil kot dogodek prvega reda na Gorenjskem. Predsednik Aero-kluba, g. inž. Rekar se je v lepih besedah zahvalil vsem, ki so sodelovali pri tej veliki prireditvi ter izrazil, kaj mu je in načrtov o preteklem in bodočem delu in izrazil lepo plačilo mehaniku g. Jožetu Ravniku za kipo izdelan model slovskega jadralnega letala. Pri tekmi na Poljanah so vsa tri mesta dosegli člani Aero-kluba Ljubljana. Ob zvokih dr. Schubertovega jazza se je ta večer izrekla še marsikatera prijetna in bodrila beseda.

Iz Kranja

Starokatoliška služba boja. V nedeljo, dne 10. t. m. bo ob 11. uri slovenska služba boja v Narodnem domu v Kranju. Udeležba vernikov je dolžnost, drugim pa v pouk in korist.

LUX
za vse poletne tkanine!

...se raztopi tudi v mrzli vodi!

Navadno opazimo prepozno!

NIVEA CREME

Ko začutimo sončne opekline, je že prepozno. Zato se morate poprej namazati s kremo Nivea ali s oljem Nivea. Če pripeka sonce zelo močno, treba mazanje večkrat ponoviti. Potem boste po črni hitro in enakomerno.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklic, izjave beseda Din 1.—, davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

LAHKA LETNA OBLACILA
veliki suknički, perilo l. t. d. prodaja najceneje
PRESKER
Sv. Petra cesta 14. I.R.

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti Nebotičniku.

FRIZERSKI SALON KOŠO
Miklošičeva 18, otvorjen. Prvo vrstna postrežba, najnovejša frizura, trajna ondulacija na aparatu brez elektrike. 1841

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 din. Ljubljana, Gosposvetska c. 12.

KUŠEJE

ENO
VELIKO
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

VRTNAR
samostojen strokovnjak v vseh panogah te stroke, neoznjen, 100% stalno službo. Nastop po dogovoru. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1834

Pozor!

Danes in jutri vsi na senčnat vrt

RESTAVRACIJE »LLOYD«

kjer se dobi ob 7. jagnje, pečeno na račju, dobra ribiška kapljica, sagraško pivo v vrtnih, čevapčici, račnjici, ekspres črna kava. Se priporoča

BUJAS MARTIN

3 SODARSKÉ POMOCNÍKE

mlade, izveštane, sprejme takoj sodarstvo Homan, Strazišče pri Kranju. 1833

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

ZLATO
vsakovrstno, najboljše plačam.
B. RANGUS
zlatar in sodni cenilec, KRANJ.
Zahtevajte cenike! 1821

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

POZOR!
Kupujem in prodajam rabljene čevlje. — Rabim večjo količino moških čevljev. Klavžer, Vošnjakova ul. 4. 1808

SVEŽE HRUSKE
in špingline, debele, okusne, v kosarjah po 40 kg din 160.— do 170.— franko prevoz, razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 1821

PA POLOVIČNO CENO
prodam šivalni stroj, harmonike, diamantno ovratnico (antik), več damskih in moških ur. Polajnc, Moste, Bavdkova 2/I. 1886

DVE ZLATI VERIZICI
lepi, ugodno prodam. Trafika nasproti hotela Strukelj. 1839

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 4 Din

ENOSOBNO STANOVANJE
se odda. Rožna dolina, c. VIII št. 26. 1840

Pozor!

Marmelade in želeji

10 MINUTAH
Opekta
Navaden zavojček za približno 1 kg marmelade, cena Din 4.—

Otroški vozički
najnovejših
modelov

Dvokolesni,
motorji,
tridkili

Šivalni
stroji
pogonljivi

PO BERO NIKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlovaška cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

SAMO NEMOLIKO PAR VEČ
in vaše zdravje je sigurno zavarovano

OLLA
Neprimerno bolj hitro in mirno.

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVILJA JE

NAŠ VAL

SPOREDI evropskih radijskih postaj na vseh valovih, romani, novele, modni pregledi, novice iz radijskega sveta, filmska sliotina, šlageri, satirski.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.
Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Mednarodna TURK Prosto javno skladišče

LJUBLJANA		
OCARINJENJE vseh uvoznih in izvoznih pošiljk in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravilnosti zaračunavanja carine in vse informacije brezplačno. Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice). Telefon: 24-59	PREVAZANJE vsakovrstnega blaga, kultura, strojev, selitve v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi in avtomobili in to hitro ter po niski ceni. Masarykova c. 9 (nasproti tovarnega kolodvora). Telefon: 21-57	VSKLADIŠČENJE raznega blaga kakor tudi pohištva v lastnem, mestnem trošarine in uvozne prostem. JAVNEM SKLADIŠČU. Oskrba inkaso-povzetij. Kotnikova ul. 12 (nasproti mestne elektrarne). Telefon: 30-73

ZALOŽBA CESTA

Založba »Cesta« je pravkar izdala svojo tretjo knjigo, najnovejšo delo Davorina Ravljena:

ČRNA VOJNA

Znani pisatelj nam v tej knjigi opisuje usodne dogodke, ki so se v sedanjem letu svetovne vojne, to je ravno pred 20 leti, odigrali v Judenburgu. Delo bo gotovo vzbudilo v vsej naši javnosti največje zanimanje, zlasti pa bodo segli po njej vsi oni, ki so bili priča judenburških krvavih dogodkov. Knjiga obsega 126 strani in stane v platno vezana 15 din, broširana pa 10 din (s poštnino 1 din več). Naročilo naslovite po dopisnici na naslov: Založba Cesta, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Po sprejetju naročila vam založba takoj pošlje polovico.

Če se nimate prvih dveh knjig založbe Ceste, tedaj jih naročite skupaj s to tretjo knjigo. Dolej sta izšli v založbi Ceste naslednji dve knjigi:

Ravlien: Zgodbe brez groze;
Klabund: Pjotr — Rasputin.

Pariz v pričakovanju angleškega kralja

Kakšno presenečenje je pripravila francoska prestolnica kraljevskima gostoma

Dva meseca so trajale priprave za svečan sprejem angleškega kralja in kraljice v Parizu. Dva meseca so se skoraj vsak dan sestajale razne medministrske komisije. Bilo je mnogo posvetovanj med ministri in policijo, med pariško in londonsko policijo, med šefi angleškega in francoskega protokola, zdaj je pa končno vse pripravljeno, premerjeno in urejeno. Pariz in z njim vse svet je zdaj zvedel, kakšno presenečenje pripravila francoska prestolnica vladarju največje države na svetu, kralju in cesarju Juriju VI.

Angleški kralj Jurij VI.

Ko bosta torej angleški kralj in kraljica s svojim spremstvom prispela v Pariz, bo po vsem ogromnem mestu zadonela močena angleška himna iz nešteti ojačevalcev: »God save the King«. Na vseh šolah se

Angleška kraljica Elizabeta

otroci uče peti angleško himno, iz vseh oken ljudskih šol se že zdaj razlega ta melodija, neprestano ponavljana, da bi je otroci do kraljevega prihoda ne pozabili. In otroci bodo tudi prvi, ki bodo pozdravili kraljevsko gosta — namreč takoj po pre-

zidentu Lebrunu, vladar, generalih in najvišjih uradnih, ki se pridejo kralju pokloniti na preurejeni kolodvor v Porte Dauphine v Boulogneškem gozdiču. In čim zavije kraljevski avto v prvi drevored, vođa skozi Boulogneški gozdič proti Slavoloku zmage, se bodo z zelenih travnikov in iz drevoredov razlegali radostni pozdravni klici pariških otrok. Šele za šolsko mladino bo angleškega kralja pozdravila na Etoile pri Slavoloku zmage vojaka. V tistem trenutku bo zavijala nad Parizom največja angleška zastava na svetu, največji Union Jack, kakršna je kdaj vohrala na svetu. To bo zastava velika 1.500 m² in njen drog bo 300 m visoki Eifflov stolp.

Ves trg Etoile bo obrobjen s skratnim plasti spahijev in ustje vsake ulice, kar jih vodi v obliki zvezde proti Slavoloku zmage, bo polno ogromnih cevi težkih topov. Tako bo zavezniška armada izkazala čast angleškemu vladarju. Kraljevska povorka bo potem nadaljevala svojo pot čez Elizejski polj na okrogli trg Rond-Point, kjer bo pozdravil zlasti angleško kraljico »Smehljaj Pariza«. Na kraljico željo bodo namreč zbrane na tem trgu vse najlepše pariške manekinke in midnetke, najbolj dražestne propagatorice pariške mode. Zdaž z vso vno izdelujejo za nje posebne obleke, ki jih bodo nosile samo eno popoldne — kraljevo popoldne. Zanimivo je, da je doslej večina francoskih in inozemskih novinarjev prosila, naj bi jim dovolili ogledati si kraljevsko povorko baš na Rond-Point, češ, da se bo tam najlepše videla. Pozabili so pa pripomniti, ali bo tam najlepši pogled na angleškega kralja ali pa na lepe Parižanke.

In končno bodo na Trgu sloge pozdravile kraljevska gosta vojaške godbe, čijih melodije bodo dotlej spremljale povorko samo iz ojačevalcev. Kipi francoskih mest, posejani po tem krasnem trgu, bodo okrašeni s svežimi girlandami, na terasah Tuilerij bosta pa postavljena dva ogromna grba Velike Britanije in francoske republike. Potem krene kraljevska povorka čez most proti parlamentu, ki bo njegova fasada izginila pod dvema ogromnima zastavama (40x60 m), francosko in angleško, ovijajčima v gubah stopnišče tja do graje. Na Trgu sloge bodo zbrani tudi zastopniki in zastopnice francoskih provinc in kraljev, od Bretanje do Pirenejev in od Normandije tja do Alzask.

Pri parlamentu se bo svečana povorka ustavila. Toda na palači, kjer bosta angleški kralj in kraljica vse tri dni svojega bivanja v Parizu stanovala, ne bo nobenega okraska. Samo poleg običajne francoske zastave bo na strehi palače zunanega ministrstva zopet plapolal Union Jack. Potem se pa prično vse svečanosti, prirejane na čast angleškemu kralju, ki bodo trajale tri dni in tri noči. Velika recepcija v Elizejski palači, velika recepcija na pariškem magistratu, kamor se odpeljeta angleški kralj in kraljica z belo motorno ladjo, ne morda zato, da bi bila vožnja pod pariškimi mostovi lepša, temveč v prvi vrsti zato, ker je to varnejše od vožnje po ulicah, dalje velika vojaška parada v Versaillesu, kjer bo pred kraljem in prezidentom defiliralo 25.000 mož, slavnostna večerja v pariški Operi, med katero se bo kralj pojavil na terasi Opere, da ga bodo mogli Parižani pozdraviti in obenem, da bo pogledal na

slavnostno okrašen in razsvetljen Avenue de l'Opera, rue de la Paix, spremljeno v špalir dveh trobojnic, širokih od hodnikov do petega nadstropja, na Vendomski trg, ves odtel v skrat in zalit z belo razsvetljavo nešteti reflektorjev ter končno na garden-party v Bagateli, kamor bodo morali priti vsi povabljeni v sivih cilindrih in žaketih. Na tej garden-party bodo plesale na jezercu plesalke iz Tabarina (seveda oblečene) na prostorni plošči, položeni na vodno gladino tako, da bodo imeli gledalci vtis, da plavajo plesalke nad vodo.

Prezident Lebrun

To bodo seveda slavni dnevi Pariza, kajti angleški kralj stopi le izjemoma na evropsko celino in Pariz more le v izrednih okoliščinah pozdraviti vladarja največje države na svetu. Je pa dobro, da more Pariz svojega kraljevskega zaveznika tako sprejeti in pozdraviti vprav zdaj, ko je svetu tako nujno potrebno vedeti, da stojita Anglija in Francija neomajno in nerazdruženo druga ob drugi ter bedita nad mirom v Evropi.

Zaklad cesarja Maksimilijana iščejo

Vzhodna obala Amerike je postala cilj mnogih ljudi, ki bi radi našli zaklad cesarja Maksimilijana, pokopan na dnu morja. Med dragulji, ležečimi na dnu morja, je tudi cesarska krona. Zaklad cesarja Maksimilijana cenijo na 15 milijonov dolarjev. Potopil se je z ladjo »Merida«. Leta 1911 je zapustila »Merida« z zakladom na krovu Vera Cruz, ker je bila v Mehiki izbruhnila revolucija. Na krovu je bilo 200 beguncev, ki so se hoteli zateči pred revolucionarji v Zedinjene države. »Merida« pa v Ameriko ni priplula. Blizu obale v Virginiji je zavozila med viharjem v ameriški parnik in se potopila. Potnike in posadko so rešili, zaklad je pa ostal na ladji. Še leta 1924 je poskusilo nekaj potapljačev prodreti v potopljeno ladjo, pa je sploh niso našli. Druga ekspedicija je iskala potopljeno ladjo l. 1932. Potapljači so ladjo sicer našli 72 m globoko pod morjem, do zaklada pa niso prišli. Zdaž hoče poskusiti svojo srečo italijanska ladja »Falcon« z mnogimi drugimi potapljači. Strokovnjaki z ladje »Falcon« imajo že izkušnje s preiskovanjem potopljenih ladij, saj so nedavno uspešno preiskali ob francoski obali potopljeno ladjo »Egipt«.

Skrb za noge

Razen slabih oči veljajo ploske noge za eno najbolj razširjenih bolezni naše dobe. Pogosto je kriva slaba obutev, pri ženskah previsoke pete, da dobe ljudje ploske noge. V Ameriki posvečajo nogam veliko pozornost in mnoge ameriške univerze so ustanovile posebne zavode za proučevanje človeških nog in hoje. En tak zavod je posnel za film desetisoč ljudi pri hoji in proučil noge 25.000 ljudi.

Proučevanje zbranega gradiva je pokazalo, da ima ploske noge le neznaten odstotek ljudi. Večinoma gre za slabe noge ljudi, ki so za svojo postavbo pretežki, pa se jim noge pokvarijo. V zadnjih letih se pa kažejo po vseh kulturnih državah razveseljivi uspehi nege nog. Zanimivo je, da ima v Nemčiji mnogo vojakov pokvarjene noge. To so posledice prevelikih naporov mladine.

Soba ljubezni v pariški jetnišnici

Pred pariško poroto je bila te dni obravnavana, ki je obudila med Parižani spomin na pobeg izjetnišnice bankirja Pellissiera iz prelovalnega zapora. V pariški jetnišnici kaznišnici Santé so vladale namreč čudne navade in malomarnost, ki se je bila vgnuzala v nji, je omogočila pred leti pustolovski pobeg vodja rojalistov Daudeta. Pri Pellissieru je bilo pa drugače. V sporazumu z nekim paznikom je sprejel sleparski bankir dan za dnem svojo lepo mlado ženo v jetniški sprejemnici, znani zdaj splošno pod imenom »soba ljubezni«. Ti obiski pa niso bili samo zasbnega značaja, temveč so služili za zasnovanje edinstvenega načrta za pobeg.

Pellissier, ki si je pridobil zaupanje največje paznika, je tik pred zaslišanjem v sodni palači izginil v množici ljudstva in pobegnil v Belgijo. Njegovo mlado ženo so pridržali v zaporu kot talko in pozneje je vso zadevo pojasnila. Zdaž, po treh letih, se je bivši bankir zagovarjal zaradi podkupovanja uradne osebe. Zopet je povedal v veliko veselje občinstva in sodnega dvora vso zgodbo. Edini, ki je nosil takrat posledice, je bil paznik, ker je izgubil službo. Pellissier je bil oproščen, toda glede na novo obravnavo proti njemu zaradi sleparij je bil takoj zopet prepeljan v ječo. Zdaž ga bodo gotovo bolje stražili.

Van Goghov dvojnik umrl

V Londonu je podlegel oni dan vnetju možganske mrene filmski režiser in slikar Lazare Meerson, znana osebnost francoskega filma. Po rodu je bil Rus in v Parizu je sodeloval z Rene Clairrom v filmih »Pod strehami Pariza«, »Milijone«, »Živela svoboda« in pozneje z Jacquesom Feyderom v filmu »Vsele žene boomske«. Njegove ideje v kompozicijski rešitvi posrednih prizorov so mnogo pripomogle k uspehu teh priznanih mednarodnih filmov.

V Anglijo je bil prišel pred dvema letoma kot režiser likovnega dela filma »Kako vam ugaja« z Elizabeto Bergnerjevo. Zadnje čase je sodeloval v Feyderjevem filmu »Vitez brez orožja« z M. Dietrichovo. Star je bil šele 40 let. Angleška kritika ga je zaradi njegove iniciativnosti, ljubezni do samotarstva in slikarskega sloga rada primerjala z van Goghom.

Šoferski izpit

Durand je zadel v loteriji avto. Sklenil je naučiti se šofirati. Ker je bil pa zelo varčen, je vzel priročnik in se z njegovo pomočjo sam nekako pripeljal na samotno cesto. Nitj zavarovan še ni bil, ko je sklenil napraviti izpit. Izpraševal ga je resen mož v temni obleki, ki je molče sedel kraj njega v avtu.

Lindbergh in Carrel v Franciji

Prejani teden sta prispela v Francijo dr. Alexis Carrel in njegov so-trudnik in prijatelj Charles Lindbergh. Oba učenjaka, Francoz in Američan, prihajata po tolikih letih dela v Rockefellerjevem zavodu dovršiti svoje proučevanje in poskuse, začete na bregovih Hudsona, na obalo mirne in gostoljubne Bretanje. Lindbergh je kupil čelo v Carrelovi soseski hišico, da bi laže delal s Carrelom ter ohranil umetno pri življenju ščitne žleze, jajčnike in pankreas morskih prašičkov, ohranjenih pri življenju z umetnim srcem, ki ga je sestavil sam in ki poganja kri v žile prav tako, kakor pravo srce.

Lindbergh hoče zdaj na podlagi svojih znanstvenih izkušenj in mehaničnega znanja pod Carrelovim vodstvom sestaviti umetne ledvice. To je zanimiva slika, če si mislimo 65 let starega Carrela, kako se isprehaja po skalah morskimi obali z mladim, simpatičnim Lindberghom, ki je prvi preletel Ocean, in kako iščeta skupaj mož-

— Poženite avto, je dejal hladno. Durand je pogljal motor in avto je zdrvel po cesti.
— Zaslužite volan, — se je glasilo povedanje.

Durand je zasakal volan tako močno, da je zdrvel avto na hodnik in razbil izlozbeno okno.

Hladnokrvni gospod kraj Duranda si je molče brisal v roko zaprašeni redingot. Durand ga je v zadregi opazoval. Ker je pa trdovratno molčal je izpregovoril kandidat:

— To ni bilo nič hudega, — je dejal prišiljeno nasmejan, — lahko bi pa bilo huje. Vidim, da še nisem dovolj pripravljen... Učiti se bom moral še nekaj ur... vendar se pa odpeljem že zadnje dni tekočega meseca na počitnice. Ali mislite, da bom že dovolj pripravljen? Kaj mi še manjka, da postanem dober šofer?

Gospod je zmajal z glavo, poštel in odgovoril:
— Pet ali šest...
Pet ali šest ur?
— Ne, pet ali šest avtomobilov.

Praktični učiteljski izpiti v šolskem letu 1938-39

Vsi učiteljski pripravniki, ki nameravajo v šolskem letu 1938-39 delati praktični učiteljski izpit, se opozarjajo na naslednje določbe pravil o opravljanju praktičnega učiteljskega izpita. Praktični učiteljski izpiti se smejo opravljati samo v dobi od 1. oktobra do 15. maja. Za izpit se je treba javiti tri mesece pred terminom. (Odkol ministrstva prosvete S. N. 40697 z dne 29. oktobra 1937). Praktični učiteljski izpit se ne more ponavljati, dokler ni preteklo polnih šest mesecev.

Iz tega sledi, da bodo v toku šolskega leta 1938-39 mogli eventualno ponavljati praktični učiteljski izpit samo tisti kandidati, ki ga bodo prvkrat (1938) delali v mesecu oktobru 1938. Zato odreja državna komisija za opravljanje praktičnega učiteljskega izpita začasno naslednje:

Prva skupina kandidatov bo pričela z izpiti dne 6. oktobra 1938. V tej skupini bo prišlo na vrsto vseh onih 30 kandidatov (kandidatki), ki so se bili prijavili za izpit v poslednjem majskem terminu 1938, a jim izpita ni bilo mogoče delati na osnovi odloka ministrstva prosvete IV. 5937 z dne 20. aprila 1938. Tem kandidatom ni treba ponovno vlagati prošnje za pristupitev k izpitu.

Druga skupina izpiztov se bo pričela 20. oktobra 1938. V to skupino bodo sprejeti v prvi vrsti taki kandidati, ki so v letnem ali petem letu pripravniške službe.

K izpitu bodo pripuščeni vsi kandidati, ki jim bo do 31. marca 1939 poteklo 20 mesecev pripravniške službe. Taki kandidati, ki jim bo 20 mesecev pripravniške službe poteklo šele po 31. januarju, naj se z dopisnico prijavijo za izpit takoj odnošno do 30. junija, prošnjo s prilogami pa naj vložijo po uradni poti z dnem, ko jim bo poteklo 20 mesecev pripravniške službe.

Državna komisija za opravljanje praktičnih učiteljskih izpitov v Ljubljani.

Slavolok zmage v Parizu.

H. E. REYBAUDOVA:

OSUETA

ROMAN DEKLISKEGA SRCA

Tereza se je zopet pogreznila v svojo mračno potrtost. V eni roki je krčevito stiskala papirje, raztresene po njenem naročju.
— Moj bog, — je vzdihnila globoko, — kako trpim! Zdaž pa pojdi, dragi Paco, in ne pozabi name v svojih molitvah.

XIV. POROČNO DARILO

Še istega večera proti polnoči je bila Tereza sama s svojim kraljevskim ljubčkom. Zalost, ki je bila v njo običajno pogreznjena, se je bila umaknila nekakšnemu notranjemu poživljenju, žarečemu v njenih očeh in v lepši barvi njenih lic. Filipa IV. je bila očarala redka lepota te ženske, morda pa še bolj poseben in tajinstven čar njegove vedenja in njenega duha. Na nji je bilo nekaj, česar ni uganil in kar je razvnelo njegovo ljubezen. Tudi njena zamišljenost jo je ovijala z novo mikavnostjo in ko jo je videl tako otožno, skrušeno in sanjavo, je vroče zahrepenel, da bi se polastil tega srca, čigar utripanje nikoli ni čutil pod svojo roko.

Tereza je sedela globoko zamišljena pri mizici.

21 Pod senčnikom goreče sveče so obsevale njeno sklonjeno glavo. Kralj je prisedel k nji.

— Na kaj misliš, dušica moja? — jo je vprašal in pobožal po laseh. Tereza se je zdrnila.

— Sire, — je odgovorila zroč na mizico, — mislila sem na te papirje, ki so mi prišli slučajno v roke in rada bi vedela, kaj je v njih.

— Kaj pa je to? — je vprašal kralj in vzel pisma v roke. Šifrirana korespondenca? To je pa čudno! Kdo vam je dal ta pisma?

— Sire, dal mi jih je siromašen popotnik, ki sem mu dala vbojajme. Ali jih bo znalo Vaše Veličanstvo prečitati?

— Ne, pri moji veri, da ne, — je odgovoril kralj začudeno. — So pa ljudje, ki znajo razvozljati taka šifrirana pisma.

— No torej, — je dejala Tereza nekam čudno živahno, — rada bi imela, da bi ta pisma takoj prečitati. Ali je to mogoče, sire?

— Nič nemogočega ni, če gre za uslugo vam, — je odgovoril kralj smeje. — Če bo treba, izročimo to delo našim tajnikom, našemu državnemu svetu, da tudi prvemu ministru.

— Sire, ne šalite se! — je vzkliknila, — v teh pismih je morda dokaz zarote...

— Vmešavate se v državne posle, dušica moja, jo je zopet prekinil kralj s prijaznim nasmehom.

— Pazite se, sicer vas pošljem k prvemu ministru. — Sire, storite, za kar vas prosim, lepo vas prosim, — je dejala in mu izročila pisma.

— No, torej, zgodi se vaša volja, krasna Tereza. K sreči vam lahko takoj ustrežem. Pizzaro se spozna na šifrirana pisma. Naročimo mu, naj

vam jih prevede v lepo in čitljivo španščino.

Pizzaro je bil eden izmed plemičev, ki so spremljali Filipa IV. na njegovih nočnih izprehodih, prikritih tako skrbno, da ni vedel v palači za nje nihče, razen ljudi, ki so imeli službo v kraljevskih sobanah. Ta oborožena družba je spremljala vladarja in bila mu je dobra straža v domu, kjer je kralj pogosto preživel nekaj nočnih ur.

Pizzaro in njegovi tovariši so metali kocke v prvi dvorani, ko mu je družabnica sporočila kraljev ukaz. Odsel je z njo na hodnik pred Terezino stanovanje, čigar praga ni smel prestopiti razen kralja noben mož. Pisma so ležala na mizi obenem z vsemi pisalnimi potrebščinami in Pizzaro se je takoj lotil dela. Čim dalje je razvozlaval šifre, ki je njih tajinstvene skupine kmalu uganil, tem večja groza se je izražala na njegovem obrazu, obenem pa tudi groze polno presenečenje. Minila je dobra ura, predno je bilo njegovo težavno delo končano.

Ko se je vrnila družabnica, ji je plemič izročil dešifrirana pisma, rekoč:

— Pri mojem Zveličarju! Mudi se! Pojdite, tu bom čakal na kraljevo povelja.

Filip IV. je brezbržno sprejel pisma, ki mu jih je prinesla Terezina družabnica in pokazal jih je Terezi, rekoč:

— No, zdaž pa pogledajte, kaj je v teh pismih, krasna vedeževalka.

Vzela je pismo, ki ga je bil napisal Pizzaro in počasi ga je jela čitati. Čim dalje je čitala, tem bolj je prebledevala, toda mračni plamen ji je žarel pod dolgimi trepalnicami in šifirano se je

utripanje njenega srca pod roko, ki jo je tiščala na prsi, kakor da hoče zadržati svoje silno vznemirjenje. Ko je prečitala pismo, ga je izpustila v naročje in vzkliknila:

— Sire, ne jaz, temveč vi morate to prečitati. — Kaj pa je? — je dejal kralj presenečeno. Bil je v skrbih, da jo vidi tako prestrašeno. Skoraj jezero je zmečkal pred seboj ležeči papir.

— Sire, prečitajte to, lepo vas prosim, — je vzkliknila Tereza in mu izročila list papirja, ki ga je bil vrgl proč.

Komaj se je kralj ozrl na pismo, je izpremenil barvo in se silno zdrnil, potem je pa pismo hitro prečital do konca. Ko je nehal čitati, je vstal in Tereza je zadržala pod strašno jezo, odsevajočo iz njegovih oči.

— Mar moram res povsod najti same nehvaležne, zarotnike in sovražnike? — je kričnil. — Primer vojvode de Braganza je našel svoje posnemalce. Katalonski uporniki so že poklicali tujce na pomoč in pomagali so Francozom pri prehodu čez Pireneje. Tudi Andaluzija je že pripravljena k revoluciji in vojvoda de Medina Sidonia hoče napraviti iz nje samostojno kraljevino. Večni bog, torej je že napočil trenutek, ko naj bo na polotoku toliko vladarjev, kolikor je pokrajin... Močna Ferdinandova in Isabellina roka sta torej zmanj zedinili toliko držav pod enim žezlom. Velika španska država je torej pred svojim razpadom! Ne, ne, uničim te upornike, umrem kakor sem se rodil kot kralj enotne Španije, a ne samo kot kralj Kastilije!